

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЗАКОНЫ

Татарстан Республикасы Бюджет кодексына һәм «Татарстан Республикасы Бюджет кодексына үзгәрешләр кертү һәм Татарстан Республикасы бюджет законнары актларының аерым нигезләмәләренең үз көчләрен югалтуын тану турында» Татарстан Республикасы Законының 2 статьясына үзгәрешләр кертү хакында

Татарстан Республикасы
Дәүләт Советы тарафыннан
2019 елның 25 сентябрендә
кабул ителде

1 статья

Татарстан Республикасы Бюджет кодексына (Татарстан Дәүләт Советы Жыелма басмасы, 2004, № 4 – 5; 2005, № 6 (II өлеш), № 10 (I өлеш), № 12 (IV өлеш); 2006, № 6 (I өлеш), № 12 (I өлеш); 2007, № 8, № 10; 2008, № 8 (III өлеш), № 10 (I өлеш); 2009, № 7 – 8 (I өлеш), № 12 (I өлеш); 2010, № 7 (II өлеш), № 12 (I өлеш); 2011, № 8 (I өлеш), № 11 (I өлеш), № 11 (II өлеш); 2012, № 11 (I өлеш); 2013, № 7, № 10, № 11 (I өлеш); 2014, № 5, № 12 (III өлеш); 2015, № 7 (I өлеш), № 8 – 9; 2016, № 3, № 6 (III өлеш), № 9 (II өлеш); Татарстан Республикасы законнар жыелмасы, 2017, № 1 (I өлеш), № 76 (I өлеш); 2018, № 22 (I өлеш), № 78 (I өлеш); 2019, № 2 (I өлеш), № 19 (I өлеш) түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

- 1) 1 статьяның икенче абзацында «һәм муниципаль хисаплашуларны» сүzlәren «(муниципаль хисаплашуларны)» сүzlәrenә, «һәм муниципаль бурычны» сүzlәren «(муниципаль бурычны)» сүzlәrenә алмаштырырга;
- 2) 4 статьяда:
  - а) унбишенче абзацны үз көчен югалткан дип танырга;
  - б) түбәндәге эчтәлекле яңа уналтынчы абзац өстәргә:
«Татарстан Республикасы бюджетына кучерелергә тиешле аерым салым булмаган керемнәрдән жирле бюджетларга керемнәр түләү нормативларын билгеләү»;
  - в) уналтынчы абзацны унжиденче абзац дип санарга;
- 3) 5 статьяда:

- а) 1 пунктның сиғезенче абзацын үз көчен югалткан дип танырга;
 б) 2 пункта:

түбәндәгә эчтәлекле яңа өченче абзац өстәргә:

«федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә муниципаль районнар бюджетларына күчерелергә тиешле аерым салым булмаган керемнәрдән шәһәр, авыл жирлекләре бюджетларына керемнәр түләү нормативларын билгеләү;»;

өченче абзацны дүртенче абзац дип санарга;

дүртенче абзацны бишенче абзац дип санарга һәм аны үз көчен югалткан дип танырга;

бишенче һәм алтынчы абзацларны тиешенчә алтынчы һәм жиденче абзацлар дип санарга;

4) 15 статьяда:

- а) түбәндәгә эчтәлекле яңа дүртенче абзац өстәргә:

«Россия Федерациясе Бюджет кодексының 58 статьясында каралган салым булмаган керемнәр, Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите органнары тарафыннан тулысынча яисә өлешчә Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган тәртиптә тиешле жирле бюджетларга тапшырылырга мөмкин.»;

- б) дүртенче абзацны бишенче абзац дип санарга;

5) 16 статьяның 3 пунктында:

а) беренче абзацта «барлык жирлекләре өчен» сүzlәрен «барлык шәһәр жирлекләре өчен» сүzlәренә, «жирлекләр бюджетларына» сүzlәрен «шәһәр жирлекләре бюджетларына» сүzlәренә алмаштырырга, «жирле салымнардан» сүzlәреннән соң «, салым булмаган керемнәрдән» сүzlәрен өстәргә;

б) икенче абзацта «жирле салымнардан» сүzlәреннән соң «, салым булмаган керемнәрдән» сүzlәрен өстәргә;

6) түбәндәгә эчтәлекле 24¹ һәм 24² статьялар өстәргә:

«24¹ статья. Татарстан Республикасы алдында акчалата йөкләмәләр

1. Татарстан Республикасы алдындағы акчалата йөкләмә нигезендә билгеләнгән датага бурычлы тарафыннан түләнергә тиешле акчалар суммасы Татарстан Республикасы алдындағы акчалата йөкләмәләр буенча бурыч булып тора.

2. Татарстан Республикасы алдындағы акчалата йөкләмәләр буенча таләпләр Татарстан Республикасының финанс активларын формалаштыра.

3. Акчалата йөкләмәләр буенча Татарстан Республикасы алдындағы бурычларны исәптән төшерү һәм торғызу кагыйдәләре (нигезләре, шартлары һәм тәртибе), Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм әлеге Кодекста каралган очраклардан тыш, Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнә.

4. Татарстан Республикасы алдынdagы акчалата йөклөмәләрне (акчалата йөклөмәләр буенча бурычларны) həm мондый йөклөмәләрне үтәune тәэмин итә торган аlyш-бирешләрне исәпкә алу, шулай ук күрсәтелгән йөклөмәләр həm аlyш-бирешләр буенча таләп хокукларын гамәлгә ашыру Россия Федерациясе Бюджет кодексының 93² статьясындагы 4 пунктында күрсәтелгән тиешле орган яисә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 93² статьясындагы 5 пунктында күрсәтелгән вәкаләтле зат тарафыннан гамәлгә ашырыла.

5. Эгәр шартнамәдә башкача билгеләнмәгән булса, Татарстан Республикасы алдынdagы акчалата йөклөмәләр тиешле сумманы Татарстан Республикасы бюджетының бердәм счетына күчергән көннән үтәлгән дип санала.

24² статья. Татарстан Республикасы алдынdagы акчалата йөклөмәләрне реструктуризацияләү həm алар буенча бурычларны жайга салуның башка ысууллары

1. Татарстан Республикасы алдынdagы акчалата йөклөмәләр (акчалата йөклөмәләр буенча бурыч) түбәндәге ысууллар белән жайга салынырга мөмкин:

1) килешүгә нигезләнеп, акчалата йөклөмәне (аның буенча бурычны) үтәү срекларын үзгәртүгә (шул исәптән кичектереп тору яисә өлешләп түләү юлы белән) бәйле рәвештә акчалата йөклөмәләрне үтәү шартларын үзгәртү, акчалата чаралардан həm (яисә) башка түләүләрдән файдаланган өчен процентлар күләмен үзгәртү (алга таба – Татарстан Республикасы алдынdagы акчалата йөклөмәне (акчалата йөклөмә буенча бурычны) реструктуризацияләү);

2) килешүгә нигезләнеп, шул ук затлар арасында башлангыч йөклөмәне башка предметны яисә үтәү ысулын күздә tota торган башка йөклөмә белән алмаштырып туктату (алга таба – Татарстан Республикасы алдынdagы акчалата йөклөмәне яңарту);

3) Россия Федерациясе бюджет həm (яисә) граждан законнарында каралган башка ысууллар.

2. Татарстан Республикасы алдынdagы акчалата йөклөмәләрне (акчалата йөклөмәләр буенча бурычларны) жайга салу мөмкинлеге, ысууллары həm төп шартлары Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы белән билгеләнә.

3. Татарстан Республикасы алдынdagы акчалата йөклөмәләрне (акчалата йөклөмәләр буенча бурычларны) реструктуризацияләү кагыйдәләре (нигезләре, шартлары həm тәртибе) Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты яисә Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы актлары белән билгеләнә, алар Татарстан Республикасы алдынdagы акчалата йөклөмәләрне (акчалата йөклөмәләр буенча бурычларны) реструктуризацияләүнен өстәмә шартларын, шул исәптән Татарстан Республикасы алдынdagы акчалата йөклөмәләрне (акчалата йөклөмәләр буенча бурычларны) реструктуризацияләү хокукына ия булган бурычлылар туры килергә тиеш булган критерийларны билгеләргә хокуклы.

4. Суд эшчәнлеге турында, башкарма эшчәнлек həm бөлгөнлек (банкротлык) турында Россия Федерациясе законнарында каралган тәртиптә həm очракларда

Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законында каралган ысуллар белән Татарстан Республикасы алдындагы акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны жайга салу шартлары билгеләнә торган ризалык килешүләре төзү турында караплар кабул итәргә хокуклы.

5. Татарстан Республикасы алдындагы акчалата йөкләмәне (акчалата йөкләмә буенча бурычны) реструктуризацияләү, шулай ук Татарстан Республикасы алдында яңа акчалата йөкләмә барлыкка килүгә китерә торган Татарстан Республикасы алдындагы акчалата йөкләмәне яңарту, кредитор – Татарстан Республикасы алдындагы акчалата йөкләмәләр буенча бурычлының вакыты чыккан (жайга салынмаган) бурычы, салымнар һәм жыемнар турында Россия Федерациясе законнары нигезендә түләнергә тиешле салымнар, жыемнар, иминият кертемнәре, пеялар, штрафлар, процентлар түләү буенча үтәлмәгән йөкләмәсе булмау шартларыннан (таләпләрдән) тыш, Россия Федерациясе Бюджет кодексында бюджет кредитларына карата билгеләнгән таләпләрне үтәп гамәлгә ашырыла.

6. Татарстан Республикасы алдында реструктурлаштырылган акчалата йөкләмәләргә, шулай ук Татарстан Республикасы алдындагы акчалата йөкләмәләрне яңарту нәтиҗәсендә барлыкка килгән Татарстан Республикасы алдындагы акчалата йөкләмәләргә Россия Федерациясе Бюджет кодексының һәм әлеге Кодексның гавами-хокукый берәмлек (Татарстан Республикасы) алдындагы акчалата йөкләмәләре турындагы нигезләмәләре кагыла.»;

7) 25 статьяда:

а) 1 пунктта:

өченче абзацта «алынган» сүзен «жәлеп ителгән» сүзләренә алмаштырырга; дүртенче абзацта «алынган» сүзен «жәлеп ителгән» сүзләренә алмаштырырга; бишенче абзацны тубәндәге редакциядә бәян итәргә:

«чит ил банкларының Россия Федерациясе валютасында Татарстан Республикасы тарафыннан жәлеп ителгән һәм кайтарылган кредитлары арасындагы аерма;»;

алтынчы абзацта «алынган» сүзен «жәлеп ителгән» сүзләренә алмаштырырга; унөченче абзацны үз көчен югалткан дип танырга;

б) 2 пунктта:

өченче абзацта «алынган» сүзен «жәлеп ителгән» сүзләренә алмаштырырга; тубәндәге эчтәлекле яңа дүртенче һәм бишенче абзацлар өстәргә:

«чит ил валютасында халыкара финанс оешмаларыннан Татарстан Республикасы тарафыннан жәлеп ителгән һәм түләнгән кредитлар арасындагы аерма;

максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Россия Федерациясе тарафыннан чит ил валютасында бирелгән һәм Татарстан Республикасы тарафыннан алынган һәм түләнгән бюджет кредитлары арасындагы аерма;»;

дүртенче – алтынчы абзацларны тиешенчә алтынчы – сигезенче абзацлар дип санарга;

түбәндәге эчтәлекле түгизынчы абзац өстәргә:

«Татарстан Республикасы дәүләт гарантияләрен гарант тарафыннан үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокуки барлыкка килүгә китергән очракта, максатчан чит ил кредитларыннан файдалану қысаларында Россия Федерациясе тарафыннан бирелгән һәм Татарстан Республикасы дәүләт гарантияләрен чит ил валютасында үтәүгә жибәрелә торган акчалар құләме;»;

жиденче абзацны унынчы абзац дип санарага;

в) 3 пунктка түбәндәге эчтәлекле абзац өстәргә:

«Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм әлеге Кодекс нигезендә Татарстан Республикасы бурыч тотрыклылығы уртача яисә түбән дәрәжәдә булган заемчылар төркеменә кергән очракта, Татарстан Республикасы хисаплашуларның гомуми суммасы Татарстан Республикасы бюджет кытлығын финанслауга юнәлдерелгән акчаларның һәм финанс хисабы елы йомгаклары буенча Татарстан Республикасы бурыч йөкләмәләрен түләү құләмнәренең гомуми суммасыннан артып киткән құләмдә ағымдагы финанс елында Татарстан Республикасы бурыч йөкләмәләрен киметә торган түләүләрне ғамәлгә ашыруға жибәрелә.»;

г) 4 пунктта:

өченче абзацта «алынган» сүзен «жәлеп ителгән» сүзләренә алмаштырырга; дүртенче абзацта «алынган» сүзен «жәлеп ителгән» сүзләренә алмаштырырга; бишенче һәм уникенче абзацларны үз көчен югалткан дип танырга;

д) 5 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«5. Жирле бюджетның ағымдагы финанс елы башына қалган акчалары:

муниципаль юллар фондының финанс хисабы елында файдаланылмаган бюджет ассигнованиеләре құләмендә ағымдагы финанс елында муниципаль юллар фонды бюджет ассигнованиеләрен арттыруға жибәрелә, шулай ук муниципаль берәмлекнәң вәкиллекле органы хокукий актында билгеләнә торган құләмдә ағымдагы финанс елында вакытлыча касса өзеклекләрен каплау өчен һәм муниципаль берәмлек исеменнән төzelгән муниципаль контрактлар шартларына ярашлы рәвештә финанс хисабы елында түләнергә тиеш булган товарлар китергән, эшләр башкарған, хезмәтләр күрсәткән өчен түләүгә бюджет ассигнованиеләрен арттыру өчен, финанс хисабы елында субсидия алучыларның акчалата йөкләмәләрен түләү өчен кирәkle сумма чикләрендә бирелгән әлеге субсидияләр финанс белән тәэммин итү чыганагы булып торган юридик затларга, жирле бюджет турында муниципаль берәмлекнәң вәкиллекле органы қарапында билгеләнгән очракларда, күрсәтелгән максатларга бюджет ассигнованиеләренең файдаланылмың қалган суммасыннан артый торган құләмдә субсидияләр биругә бюджет ассигнованиеләрен арттыру өчен жибәрелергә мөмкин;

Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм әлеге Кодекс нигезендә муниципаль берәмлек бурыч тотрыклылығы уртача яисә түбән дәрәжәдә булган заемчылар төркеменә кергән очракта, хисаплашуларның гомуми суммасы жирле бюджет кытлығын финанслауга юнәлдерелгән акчаларның һәм финанс хисабы елы йомгаклары буенча муниципаль берәмлекнәң бурыч йөкләмәләрен түләү құләмнәренең гомуми суммасыннан артып киткән құләмдә ағымдагы финанс

елында муниципаль беремлекнен бурыч йөклөмөлөрен киметө торган түләүлөрне гамәлгә ашыруга жибәрелө.»;

е) түбәндәге эчтәлекле 7 пункт өстәргө:

«7. Жирле бюджет кытлыгын тышкы финанслау чыганаклары составына түбәндәгеләр керә:

максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәлеп ителгән һәм муниципаль беремлек тарафыннан түләнгән бюджет кредитлары арасындағы аерма;

муниципаль гарантияләрне гарант тарафыннан утәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокуки барлыкка килүгә китергән очракта, максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Россия Федерациясе тарафыннан чит ил валютасында бирелгән һәм муниципаль гарантияләрен үтәүгә жибәрелә торган акчалар күләме.»;

8) 26 статьяда:

а) 2 пунктта:

2 пунктчада «башка бюджетларыннан» сүzlәре үзгәрешсез кала;

3 пунктчада «алынган» сүzlәрен «жәлеп ителгән» сүzlәренә алмаштырырга; түбәндәге эчтәлекле 5 пунктча өстәргө:

«5) Россия Федерациясе Бюджет кодексы гамәлгә кергәнче барлыкка килгән һәм Татарстан Республикасы дәүләт бурычына караган башка бурыч йөклөмөләре.»;

алтынчы абзацны жиленче абзац дип санарага һәм аны үз көчен югалткан дип танырга;

б) 3 пунктның 2 – 5 пунктчаларын түбәндәге редакциядә бәян итәргө:

«2) кредит оешмаларыннан, чит ил банкларыннан һәм халықара финанс оешмаларыннан Татарстан Республикасы тарафыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;

3) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан Татарстан Республикасы бюджетына жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

4) Татарстан Республикасы дәүләт гарантияләре буенча йөклөмөләр күләме;

5) Татарстан Республикасының түләнмәгән башка бурыч йөклөмөләре күләме.»;

в) 4 пунктта:

2 пунктчада «Татарстан Республикасы тарафыннан алынган» сүzlәрен «Татарстан Республикасы тарафыннан кредит оешмаларыннан, халықара финанс оешмаларыннан һәм чит ил банкларыннан жәлеп ителгән» сүzlәренә алмаштырырга;

3 пунктчада «кредитлары буенча» сүzlәреннән соң «, Россия Федерациясе валютасындағы йөклөмөләр буенча» сүzlәрен өстәргө;

4 пунктчада «, Татарстан Республикасы тарафыннан бирелгән» сүzlәрен «Татарстан Республикасы» сүzlәренә алмаштырырга;

5 пунктчаны үз көчен югалткан дип танырга;

6 пунктчаны түбәндәге редакциядә бәян итәргө:

«6) Татарстан Республикасының Россия Федерациясе валютасында башка тұләнмәгән бурыч йөкләмәләре күләме.»;

г) 5 пунктта:

2 пунктчада «Татарстан Республикасы тарафынан алынган» сүzlәрен «Татарстан Республикасы тарафынан халықара финанс оешмаларыннан һәм чит ил банкларыннан жәлеп ителгән» сүzlәрен өстәргә;

3 пунктчаны тұбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«3) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Россия Федерациясе тарафынан бирелгән чит ил валютасында Татарстан Республикасы дәүләт гарантияләре буенча йөкләмәләр күләме.»;

тұбәндәге эчтәлекле 3¹ пунктта өстәргә:

«3¹) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында чит ил валютасында Россия Федерациясеннән Татарстан Республикасы тарафынан жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме.»;

4 пунктчаны тұбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«4) Татарстан Республикасының чит ил валютасында башка тұләнмәгән бурыч йөкләмәләре күләме.»;

9) 26¹ статьяның 1 пунктында:

а) «яисә Татарстан Республикасы дәүләт гарантиясе вакыты беткән булса һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 115 статьясында һәм әлеге Кодексның 37 статьясында каралған башка очракларда» сүzlәрен төшереп калдырырга;

б) тұбәндәге эчтәлекле абзац өстәргә:

«Россия Федерациясе валютасында Татарстан Республикасы дәүләт гарантияләре буенча Татарстан Республикасы бурыч йөкләмәләре Татарстан Республикасы дәүләт гарантияләрен тұктатуга нигез булып тора торған вакыйгалар (хәлләр) барлықка килгәндә тулысынча тұктатылған дип санала һәм күрсәтелгән вакыйгалар (хәлләр) барлықка килгән (барлықка килу турында белешмәләр алған) саен Татарстан Республикасы дәүләт бурычыннан юкка чыгарыла.»;

10) 27 статьяда:

а) 2 пунктты тұбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«2. Муниципаль берәмлек бурыч йөкләмәләре тұбәндәгеләр буенча йөкләмәләр рөвшешендә булырга мөмкин:

1) муниципаль берәмлек кыйммәтле кәгазыләре (муниципаль кыйммәтле кәгазыләр);

2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитлары;

3) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында чит ил валютасында Россия Федерациясеннән жәлеп ителгән бюджет кредитлары;

4) кредит оешмаларыннан Россия Федерациясе валютасында муниципаль берәмлек тарафынан жәлеп ителгән бюджет кредитлары;

5) муниципаль берәмлекнең Россия Федерациясе валютасында белдерелгән гарантияләре (муниципаль гарантияләр);

6) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында чит ил валютасында Россия Федерациясе тарафыннан бирелгөн муниципаль гарантияләр;

7) əлеге Кодекс гамәлгә кергөнче барлыкка килгөн həm муниципаль бурычка караган башка бурыч йөклөмәләре.»;

б) 3 пунктта:

2 пунктчада «Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан» сүzlәren əstərgə;

3 пунктчада «муниципаль берәмlek тарафыннан алынган» сүzlәren «муниципаль берәмlek тарафыннан кредит оешмаларыннан жәlep итеген» сүzlәrenә алмаштырырга;

5 пунктчада «(курсөтелгөннөрдөн гайре)» сүzlәren төшереп калдырырга;

в) тубәндәге эчтәлекле 3¹ həm 3² пунктлар əstərgə:

«3¹. Эчке муниципаль бурыч күләменә тубәндәгеләр керə:

1) йөклөмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгөн муниципаль кыйммәтле көгазыләр буенча бурычның номиналь суммасы;

2) жирле бюджетка Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жәlep итеген, йөклөмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгөн бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

3) муниципаль берәмlek тарафыннан кредит оешмаларыннан жәlep итеген, йөклөмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгөн бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

4) Россия Федерациясе валютасында белдерелгөн муниципаль гарантияләр буенча йөклөмәләр күләме;

5) муниципаль берәмlekneç Россия Федерациясе валютасында башка түләнмәгөн бурыч йөклөмәләре күләме.

3². Муниципаль тышкы бурыч күләменә тубәндәгеләр керə:

1) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында муниципаль берәмlek тарафыннан Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәlep итеген бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

2) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында муниципаль берәмlek тарафыннан Россия Федерациясенә чит ил валютасында бирелгөн муниципаль гарантияләр буенча йөклөмәләр күләме.»;

г) 5 пункту «муниципаль берәмlek башкарма-боеру органы (жирле администрация)» сүzlәren «жирле администрация (муниципаль берәмlek башкарма-боеру органы)» сүzlәrenә алмаштырырга;

11) 27¹ статьяның 1 пунктында:

а) «яисə муниципаль гарантия вакыты узган булса həm Россия Федерациясе Бюджет кодексының 115 статьясында həm əлеге Кодексның 37 статьясында каралган башка очракларда» сүzlәren төшереп калдырырга;

б) тубәндәге эчтәлекле абзац əstərgə:

«муниципаль берәмlekneç Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр буенча бурыч йөклөмәләре муниципаль гарантияләрне туктатуга нигез булып тора торган вакыйгалар (хәлләр) барлыкка килгәндә тулысынча туктатылган

дип санала һәм күрсәтелгән вакыйгалар (хәлләр) барлыкка килгән (барлыкка килу турында белешмәләр алган) саен муниципаль бурычтан юкка чыгарыла.»;

12) 29 һәм 29¹ статьяларын тубәндәге редакциядә бәян итәргә:

«29 статья. Татарстан Республикасы дәүләт хисаплашулары (муниципаль хисаплашулар)

1. Татарстан Республикасының эчке дәүләт хисаплашулары дигәндә, Татарстан Республикасының дәүләт кыйммәтле кәгазыләрен урнаштыру юлы белән һәм Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан, кредит оешмаларыннан, халыкара финанс оешмаларыннан һәм чит ил банкларыннан кредитлар рөвешендә Татарстан Республикасы исеменнән Татарстан Республикасы бюджетына заем акчаларын жәлеп итү аңлашыла, алар буенча Татарстан Республикасының заемчы буларак Россия Федерациясе валютасында белдерелгән бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

2. Эчке муниципаль хисаплашулар дигәндә муниципаль кыйммәтле кәгазыләрне урнаштыру юлы белән һәм Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан һәм кредит оешмаларыннан кредитлар рөвешендә жирле бюджетка муниципаль берәмлек исеменнән заем акчаларын жәлеп итү аңлашыла, алар буенча муниципаль берәмлекнең заемчы буларак бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

3. Татарстан Республикасының эчке дәүләт хисаплашулары һәм эчке муниципаль хисаплашулар Татарстан Республикасы бюджеты һәм жирле бюджет кытлыгын финанслау, шулай ук Татарстан Республикасы һәм муниципаль берәмлек бурыч йөкләмәләрен түләү, финанс елы дәвамында тиешенчә Татарстан Республикасы бюджеты һәм жирле бюджет счетларында калган акчаларны тулыландыру максатларында гамәлгә ашырыла.

4. Татарстан Республикасының тышкы дәүләт хисаплашулары дигәндә, Татарстан Республикасы исеменнән Татарстан Республикасының дәүләт кыйммәтле кәгазыләрен урнаштыру юлы белән һәм Россия Федерациясе тарафыннан максатчан чит ил кредитларын файдалану кысаларында федераль бюджеттан кредитлар рөвешендә, шулай ук халыкара финанс оешмаларыннан һәм чит ил банкларыннан Татарстан Республикасы бюджетына заем акчаларын жәлеп итү аңлашыла, алар буенча Татарстан Республикасының заемчы буларак чит ил валютасында белдерелгән бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

5. Тышкы муниципаль хисаплашулар дигәндә Россия Федерациясе тарафыннан максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында муниципаль берәмлек исеменнән федераль бюджеттан жирле бюджетка кредитлар жәлеп итү аңлашыла, алар буенча Россия Федерациясе алдында чит ил валютасында белдерелгән муниципаль берәмлек бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

6. Татарстан Республикасының тышкы дәүләт хисаплашулары Татарстан Республикасы бюджеты кытлыгын финанслау, шулай ук Татарстан Республикасының чит ил валютасында белдерелгән дәүләт бурыч йөкләмәләрен түләү максатларында гамәлгә ашырыла.

7. Муниципаль тышкы хисаплашулар чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясенең тышкы дәүләт хисаплашулары программасына кертелгән проектларны финанслау максатларында гамәлгә ашырыла.

8. Россия Федерациисе Бюджет кодексы һәм әлеге Кодекс нигезендә Татарстан Республикасы исеменнән Татарстан Республикасы эчке һәм тышкы дәүләт хисаплашуларын гамәлгә ашыру хокуына, әгәр мондый хокук Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы белән Татарстан Республикасы Финанс министрлыгына бирелмәсә, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты ия була.

9. Россия Федерациисе Бюджет кодексы һәм муниципаль берәмлек уставы нигезендә муниципаль берәмлек исеменнән муниципаль хисаплашуларны гамәлгә ашыру хокуына жирле администрация (муниципаль берәмлекнең башкарма-боеру органы) ия була.

10. Татарстан Республикасы дәүләт кыйммәтле кәгазыләрен (муниципаль кыйммәтле кәгазыләрне) урнаштыру Татарстан Республикасы (муниципаль берәмлек) тарафыннан түбәндәге шартларны үтәгәндә гамәлгә ашырыла:

1) Татарстан Республикасы (муниципаль берәмлек) бурыч йөкләмәләре буенча кичектерелгән бурычлар булмау;

2) Татарстан Республикасының (муниципаль берәмлекнең) бер яисә берничә рейтинг гамәлен башкаручы юридик затлардан алышган кредит рейтинги Россия Федерациисе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган дәрәҗәдән ким булмау, мондый юридик затлар исемлеге Россия Федерациисе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә.

11. Татарстан Республикасы (муниципаль берәмлек), Россия Федерациисе Бюджет кодексының 107¹ статьясы һәм әлеге Кодексның 31¹ статьясы нигезендә Татарстан Республикасы (муниципаль берәмлек) бурыч тотрыклыгының уртacha дәрәҗәсенә ия булган заемчылар төркеменә кергән очракта, Татарстан Республикасының (муниципаль берәмлекнең) Россия Федерациисе Бюджет кодексының 107¹ статьясындагы 5 пунктында каралган бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләрен арттыруга китерә, Татарстан Республикасын (муниципаль берәмлекне) бурыч тотрыклылыгы түбән дәрәҗәдә булган заемчылар төркеменә кадәр төшерүгә китерә торган күләмнәрдә дәүләт (муниципаль) хисаплашуларын гамәлгә ашырырга, дәүләт (муниципаль) гарантияләрен бирергә хокуклы түгел.

12. Татарстан Республикасы (муниципаль берәмлек), Россия Федерациисе Бюджет кодексының 107¹ статьясы һәм әлеге Кодексның 31¹ статьясы нигезендә Татарстан Республикасы (муниципаль берәмлек) бурыч тотрыклыгы уртacha дәрәҗәдә булган заемчылар төркеменә кергән очракта, бары тик чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы эчке һәм тышкы дәүләт хисаплашулары, дәүләт гарантияләре программаларын (чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) эчке һәм тышкы муниципаль хисаплашулар, муниципаль гарантияләр программаларын), шулай ук күрсәтелгән программаларга үзгәрешләрне Россия Федерациисе Финанс министрлыгы (Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы) белән килештергән очракта, дәүләт

(муниципаль) хисаплашуларын гамәлгә ашырырга, дәүләт (муниципаль) гарантияләрен бирергә хокуклы.

13. Россия Федерациисе Бюджет кодексының 107¹ статьясы һәм әлеге Кодексның 31¹ статьясы нигезендә бурыч тотрыклылығы уртacha дәрәжәдә булган заемчылар төркеменә кертелгән муниципаль берәмлекнең эчке һәм тышкы муниципаль хисаплашулар программаларын, муниципаль гарантияләрен, шулай ук күрсәтелгән программаларга үзгәрешләрне Татарстан Республикасы Финанс министрлығы тарафыннан килештерудән баш тарту өчен муниципаль берәмлекнең Россия Федерациисе Бюджет кодексының 103 статьясындагы 19 пункты, 106 статьясындагы 2 һәм 4 пунктлары һәм 107¹ статьясындагы 12 пункты, әлеге Кодексның әлеге статьядагы 11 пункты, 29³ статьясындагы 2 һәм 4 пунктлары һәм 31¹ статьясындагы 9 пункты таләпләрен үтәмәве нигез булып тора.

14. Татарстан Республикасы (муниципаль берәмлек), Россия Федерациисе Бюджет кодексының 107¹ статьясы һәм әлеге Кодексның 31¹ статьясы нигезендә Татарстан Республикасы (муниципаль берәмлек) бурыч тотрыклылығы түбән булган заемчылар төркеменә кертелгән очракта, Татарстан Республикасы (муниципаль берәмлек) бурыч тотрыклылығының Россия Федерациисе Бюджет кодексының 107¹ статьясындагы 5 пунктында каралган күрсәткечләрен арттыруга китерә торган күләмнәрдә дәүләт (муниципаль) хисаплашуларын гамәлгә ашырырга, дәүләт (муниципаль) гарантияләрен бирергә хокуклы түгел.

15. Татарстан Республикасы (муниципаль берәмлек), Россия Федерациисе Бюджет кодексының 107¹ статьясы һәм әлеге Кодексның 31¹ статьясы нигезендә Татарстан Республикасы (муниципаль берәмлек) бурыч тотрыклылығы түбән дәрәжәдә булган заемчылар төркеменә кертелгән очракта, эчке дәүләт (муниципаль) хисаплашуларын бары тик Татарстан Республикасы (муниципаль берәмлек) кыйммәтле кәгазыләрен рефинанслау максатларында гына, кредит оешмаларыннан кредитлар рәвешендә һәм Татарстан Республикасының (муниципаль берәмлекнең) кыйммәтле кәгазыләрен урнаштыру юлы белән, шулай ук Россия Федерациисе Бюджет кодексының 107¹ статьясындагы 9 пунктында һәм әлеге Кодексның 31¹ статьясындагы 7 пунктында каралган Татарстан Республикасы (муниципаль берәмлек) түләү сәләтен торғызу планы кысаларында Россия Федерациисе бюджет системасының башка бюджетларыннан бирелгән максатчан бюджет кредитлары рәвешендә гамәлгә ашырырга хокуклы.

16. Татарстан Республикасы (муниципаль берәмлек), Россия Федерациисе Бюджет кодексының 107¹ статьясы һәм әлеге Кодексның 31¹ статьясы нигезендә Татарстан Республикасы (муниципаль берәмлек) бурыч тотрыклылығы түбән дәрәжәдә булган заемчылар төркеменә кертелгән очракта, дәүләт (муниципаль) тышкы хисаплашуларны гамәлгә ашырырга һәм дәүләт (муниципаль) гарантияләрен чит ил валютасында бирергә хокуксыз була.

17. Татарстан Республикасы (муниципаль берәмлек), Россия Федерациисе Бюджет кодексының 107¹ статьясы һәм әлеге Кодексның 31¹ статьясы нигезендә Татарстан Республикасы (муниципаль берәмлек) бурыч тотрыклылығы түбән дәрәжәдә булган заемчылар төркеменә кергән очракта, Россия Федерациисе валютасында чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы

эчке һәм тышкы дәүләт хисаплашулары, дәүләт гарантияләре программаларын (Россия Федерациясе валютасында чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) эчке һәм тышкы муниципаль хисаплашулар, муниципаль гарантияләре программаларын), шулай ук құрсәтелгән программаларга үзгәрешләрне бары тик Россия Федерациясе Финанс министрлығы (Татарстан Республикасы Финанс министрлығы) белән килештергән очракта гына, дәүләт (муниципаль) хисаплашуларын гамәлгә ашырырга, дәүләт (муниципаль) гарантияләрен бирергә хокуклы.

18. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107¹ статьясы һәм әлеге Кодексның 31¹ статьясы нигезендә бурыч тотрыклылығы түбән дәрәҗәдә булган заемчылар төркеменә кертелгән муниципаль берәмлекнәң эчке муниципаль хисаплашулар программаларын, муниципаль гарантияләрен, шулай ук құрсәтелгән программаларга үзгәрешләрне Татарстан Республикасы Финанс министрлығы тарафыннан килештерүдән баш тарту өчен муниципаль берәмлекнәң Россия Федерациясе Бюджет кодексының 103 статьясындагы 23 – 25 пунктлары, 106 статьясындагы 2 – 4 пунктлары һәм 107¹ статьясындагы 11, 12 пунктлары, әлеге Кодексның шузы статьясындагы 14 – 16 пунктлары, 29³ статьясындагы 2 – 4 пунктлары һәм 31¹ статьясындагы 9 пункты таләпләрен үтәмәве нигез булып тора.

19. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107¹ статьясындагы 9 пунктында һәм әлеге Кодексның 31¹ статьясындагы 7 пунктында каралган муниципаль берәмлекнәң түләү сәләтен торғызу планы кысаларында Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бирелгән максатчан бюджет кредитлары буенча муниципаль берәмлек йөкләмәләренә реструктуризацияләү уздыру рөхсәт ителми.

29¹ статья. Татарстан Республикасы, муниципаль берәмлекләр тарафыннан чит ил валютасында хисаплашулар һәм гарантияләр бирү үзенчәлекләре

1. Тышкы дәүләт хисаплашулары Татарстан Республикасы тарафыннан Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм әлеге Кодекс нигезендә шузы статьяның 2 – 4 пунктлары нигезләмәләрен үтәгәндә гамәлгә ашырыла.

2. Номиналь бәясе чит ил валютасында құрсәтелгән Татарстан Республикасы дәүләт кыйммәтле кәгазыләрен урнаштыру номиналь бәясе чит ил валютасында құрсәтелгән Россия Федерациясе дәүләт кыйммәтле кәгазыләрен урнаштыру ёстенлеген саклаганда гамәлгә ашырыла. Номиналь бәясе чит ил валютасында құрсәтелгән Татарстан Республикасының дәүләт кыйммәтле кәгазыләрен урнаштыру буенча операцияләр уздыру сроклары Россия Федерациясе Финанс министрлығы белән килештерелергә тиеш.

3. Татарстан Республикасы, чираттагы финанс елында Россия Федерациясе субъектларының бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә дотацияләр алучы булып тормаса, чираттагы финанс елыннан башлап Татарстан Республикасы бюджеты кытлыгын финанслау максатларында, шулай ук чит ил валютасында белдерелгән

Татарстан Республикасы бурыч йөкләмәләрен түләү өчен, түбәндәге шартларны үтәгәндә, тышкы дәүләт хисаплашуларын гамәлгә ашырырга хокуклы:

1) Татарстан Республикасы бурыч йөкләмәләре буенча кичектерелгән бурыч булмау;

2) Татарстан Республикасының бер яисә берничә рейтинг гамәлен башкаручы юридик затлардан алынган кредит рейтинги Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган дәрәҗәдән ким булмау, мондый юридик затлар исемлеге Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә.

4. Татарстан Республикасы, чираттагы финанс елында Россия Федерациясе субъектларының бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә дотацияләр алучы булып торса, чираттагы финанс елыннан башлап, Татарстан Республикасының чит ил валютасында белдерелгән бурыч йөкләмәләрен түләү өчен, түбәндәге шартларны үтәгәндә, тышкы дәүләт хисаплашуларын гамәлгә ашырырга хокуклы:

1) Татарстан Республикасы бурыч йөкләмәләре буенча кичектерелгән бурыч булмау;

2) Татарстан Республикасының бер яисә берничә рейтинг гамәлен башкаручы юридик затлардан алынган кредит рейтинги Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган дәрәҗәдән ким булмау, мондый юридик затлар исемлеге Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә;

3) агымдагы финанс елында Татарстан Республикасының тышкы дәүләт хисаплашулары күләме, чит ил валютасында белдерелгән гарантияләр буенча йөкләмәләрне исәпкә алмыйча, агымдагы финанс елында Татарстан Республикасының ел башына тышкы дәүләт бурычын түләү буенча йөкләмәләр күләмнән артмау.

5. Татарстан Республикасы һәм муниципаль берәмлекләр Россия Федерациясеннән чит ил валютасында хисаплашуларны гамәлгә ашырырга, Россия Федерациясеннән, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 103 статьясындагы 25 пункты һәм әлеге Кодексның 29 статьясындагы 16 пункты нигезләмәләрен исәпкә алып, жәлеп ителгән максатчан чит ил кредитлары акчаларын Россия Федерациясе тарафыннан куллану кысаларында гына чит ил валютасында гарантияләр бирергә хокуклы.

6. Әлеге статьяның 3 пунктындагы 2 пунктчасы һәм 4 пунктындагы 2 һәм 3 пунктчалары нигезләмәләре Россия Федерациясе тарафыннан жәлеп ителгән максатчан чит ил кредитлары акчаларын файдалану кысаларында Россия Федерациясеннән хисаплашуларны гамәлгә ашырган, шулай ук күрсөтелгән кредитларны өченче затлар йөкләмәләре буенча чит ил валютасында куллану кысаларында Россия Федерациясеннән чит ил валютасында бирелгән очракта исәпкә алынмый.»;

13) 29² статьяны үз көчен югалткан дип танырга;

14) 29³ статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«29³ статья. Татарстан Республикасы хисаплашуларының (муниципаль хисаплашуларның) ин чик күләме

1. Тиешле финанс елына Татарстан Республикасы хисаплашуларының (муниципаль хисаплашуларның) иң чик күләме дигәндә тиешле финанс елына Татарстан Республикасы эчке һәм тышкы дәүләт хисаплашулары программалары (эчке һәм тышкы муниципаль хисаплашулар программалары) буенча Татарстан Республикасы бюджетына (жирле бюджетка) акча җәлеп итүнен җыелма күләме анлашыла.

2. Татарстан Республикасы бюджетына (жирле бюджетка) акча җәлеп итү күләмнәре чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасының эчке һәм тышкы дәүләт хисаплашулары программалары (чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) эчке һәм тышкы муниципаль хисаплашулар программалары) белән билгеләнә, һәм тиешле финанс елында җәлеп ителгән акчаларның гомуми суммасы Татарстан Республикасы бюджеты (жирле бюджет) кытлыгын финанслауга жибәрелә торган акчаларның һәм, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 103 һәм 104 статьялары, әлеге Кодексның 29 һәм 29¹ статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып, Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы (жирле бюджет турында карар) белән Татарстан Республикасы (муниципаль берәмлек) бурыч йөкләмәләрен түләүнен тиешле финанс елына расланган күләменен гомуми суммасыннан артмаска тиеш.

3. Финанс хисабы елында Татарстан Республикасы хисаплашуларының гомуми суммасы Татарстан Республикасы бюджеты кытлыгын финанслауга юнәлдерелгән акчаларның һәм финанс хисабы елы йомгаклары буенча Татарстан Республикасы бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәренен гомуми суммасыннан артып киткән очракта, агымдагы елның 1 гыйнварына Татарстан Республикасы бюджеты акчаларының курсәтелгән арттыру суммасында барлыкка килгән күләме Россия Федерациясе Бюджет кодексының 95 статьясындагы 3 пунктында һәм әлеге Кодексның 25 статьясындагы 3 пунктында каралган максатларга, агымдагы финанс елына хисаплашуларның иң чик күләмен киметеп, юнәлдерелергә тиеш.

4. Финанс хисабы елында муниципаль берәмлек хисаплашуларының гомуми суммасы жирле бюджет кытлыгын финанслауга юнәлдерелгән акчаларның һәм финанс хисабы елы йомгаклары буенча агымдагы елның 1 гыйнварына барлыкка килгән муниципаль берәмлекнең бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәренен гомуми суммасыннан артып киткән очракта, курсәтелгән арттыру суммасында жирле бюджет акчаларының калдыклары Россия Федерациясе Бюджет кодексының 96 статьясында һәм әлеге Кодексның 25 статьясындагы 5 пунктында каралган максатларга, агымдагы финанс елына хисаплашуларның иң чик күләмен киметеп, юнәлдерелергә тиеш.»;

15) 30 статьяда:

а) исемендә «Бурычны» сүзен «Дәүләт (муниципаль) бурычын» сүzlәренә алмаштырырга;

б) 1 пунктны тубәндәге редакциядә бәян итәргә:

«1. Дәүләт (муниципаль) бурычын реструктуризацияләү дигәндә йөкләмәләрне үтәүнен (бурычларны каплау) шартларын кичектереп тору,

йөклөмөләрне үтәүне кичектереп торуга, өлешиләп үтәүгө, күрсөтелгөн йөклөмөләр килеп чыга торган шартнамәләрдә (килешүләрдә) һәм башка документларда каралган күләмнәрен һәм (яисә) процентларны һәм (яисә) башка түләүләрне үзгәртүгө бәйле килешүдә нигезләнгән үзгәреш анлашыла.»;

в) 3 пунктны үз көчен югалткан дип танырга;

16) 31 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«31 статья. Татарстан Республикасы эчке һәм тышкы дәүләт бурычының югары чикләре, эчке һәм тышкы муниципаль бурычының югары чикләре һәм Татарстан Республикасының, муниципаль берәмлекнең бурыч тотрыклылығы күрсәткечләренең ин чик күләмнәре

1. Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы белән чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына Татарстан Республикасы эчке дәүләт бурычының, Татарстан Республикасының тышкы дәүләт бурычының (Татарстан Республикасының чит ил валютасында йөклөмөләре булганда) ин югары чикләре, шул исәптән Татарстан Республикасының Россия Федерациясе валютасында дәүләт гарантияләре буенча, чит ил валютасында (Татарстан Республикасының чит ил валютасында дәүләт гарантияләре буенча йөклөмөләре булган очракта) бурычының ин югары чиге билгеләнә.

2. Муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органының жирле бюджет турында муниципаль хокукый акты (жирле бюджет турында карап) белән чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына (чираттагы финанс елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына) эчке муниципаль бурычының, тышкы муниципаль бурычының (муниципаль берәмлекнең чит ил валютасында йөклөмөләре булган очракта) ин югары чикләре, шул исәптән Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр буенча, чит ил валютасында муниципаль гарантияләр буенча (муниципаль берәмлекнең чит ил валютасында муниципаль гарантияләр буенча йөклөмөләре булган очракта) бурычының ин югары чиге билгеләнә.

3. Татарстан Республикасы эчке дәүләт бурычының, Татарстан Республикасы тышкы дәүләт бурычының югары чикләре (Татарстан Республикасының чит ил валютасындагы йөклөмөләре булганда), эчке муниципаль бурычының, тышкы муниципаль бурычының (муниципаль берәмлекнең чит ил валютасындагы йөклөмөләре булганда) ин югары чикләре өлеге статьяның 4 һәм 5 пунктларында билгеләнгән чикләүләрне үтәгәндә билгеләнә.

4. Татарстан Республикасы дәүләт бурычы күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы белән расланган, кире кайтарылмый торган түләүләрнең расланган күләмен исәпкә алмыйча, Татарстан Республикасы бюджеты керемнәренең гомуми күләмнән артмаска тиеш. Татарстан Республикасына карата Россия Федерациясе Бюджет кодексының 130 статьясындагы 4 пунктында каралган

чараларны гамәлгә ашырганда, Татарстан Республикасы дәүләт бурычы күләме, кире кайтарылмың торган кертемнәрнең расланган күләмен исәпкә алмыйча, чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы белән расланган Татарстан Республикасы бюджеты керемнәренең гомуми күләменең 50 процентыннан артмаска тиеш.

5. Муниципаль бурыч күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) жирле бюджет турындагы карап нигезендә расланган, кире кайтарылмың торган кертемнәрнең һәм (яисә) физик затлар керемнәренә салымнан түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәреннән түләүләрнең расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренең гомуми күләменнән артмаска тиеш. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136 статьясындағы 4 пунктында һәм әлеге Кодексның 44 статьясындағы 4 пунктында каралган чараптар гамәлгә ашырыла торган муниципаль берәмлек өчен бурыч күләме, кире кайтарылмың торган кертемнәрнең һәм (яисә) физик затлар керемнәренә салымнан түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) жирле бюджет турындагы карап белән расланган жирле бюджет керемнәренең гомуми күләменең 50 процентыннан артмаска тиеш.

6. Татарстан Республикасы Дәүләт Советы, муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы тиешле бурыч белән идарә итү кысаларында Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107 статьясында, әлеге статьядада билгеләнгән тиешле чикләүләр чикләрендә Татарстан Республикасы дәүләт бурычы, муниципаль бурыч буенча өстәмә чикләүләр расларга хокуклы.

7. Татарстан Республикасы дәүләт бурычына (муниципаль бурычка) хезмәт күрсәту чыгымнары күләме түбәндәге таләпләрне үтәгәндә Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы (жирле бюджет турында карап) белән раслана:

1) чираттагы финанс елында һәм план чорында Татарстан Республикасы дәүләт бурычына (чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) муниципаль бурычка) хезмәт күрсәту чыгымнары күләме өлеше чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы яисә чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) жирле бюджет турындагы карап белән расланган тиешле бюджет чыгымнарының гомуми күләменең 10 процентыннан артмаска тиеш, мона Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан бирелә торган субвенцияләр исәбеннән гамәлгә ашырыла торган чыгымнар күләме керми;

2) чираттагы финанс елында һәм план чорында чираттагы финанс елының 1 гыйнварына Татарстан Республикасы дәүләт бурычын каплау һәм аңа хезмәт күрсәту буенча барлыкка килгән түләүләрнең еллык суммасы чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы белән расланган Татарстан Республикасы бюджетының салым, салым булмаган керемнәре һәм Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан дотацияләрнең еллык күләменнән 20 процента артмаска тиеш;

күрсәтелгән нисбәтне исәпләгәндә чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварыннан соң каплана торган бурыч йөкләмәләрен вакытыннан алда каплауга жибәрелә торган түләүләр суммасы исәпкә алынмый;

3) чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) чираттагы финанс елының 1 гыйнварына муниципаль бурычны каплау һәм аңа хезмәт күрсәту буенча барлыкка килгән түләүләрнең еллык суммасы чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) жирле бюджет турындагы карап белән расланган жирле бюджетның салым, салым булмаган керемнәре һәм Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан дотацияләрнең еллык күләменнән 20 процентка артмаска тиеш; күрсәтелгән нисбәтне исәпләгәндә чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварыннан соң каплана торган бурыч йөкләмәләрен вакытыннан алда каплауга жибәрелә торган түләүләр суммасы исәпкә алынмый.»;

17) тубәндәге эчтәлекле яңа 31¹ статья өстәргә:

«31¹ статья. Муниципаль берәмлекнең бурыч тотрыклылыгын бәяләү

1. Муниципаль берәмлекнең бурыч тотрыклылыгын бәяләү Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы тарафыннан Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107¹ статьясындагы 5 пунктында күрсәтелгән күрсәткечләрне, «Бурычның гомуми күләмендә кыска сроклы бурыч йөкләмәләре өлеше» күрсәткечен, шулай ук Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы карапы буенча башка күрсәткечләрне кулланып гамәлгә ашырыла.

2. Муниципаль берәмлек Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы тарафыннан заемчыларның тубәндәге төркемнәренең берсенә кертелергә тиеш: бурыч тотрыклылыгы югары дәрәҗәдә булган, бурыч тотрыклылыгы уртacha дәрәҗәдә булган яисә бурыч тотрыклылыгы югары дәрәҗәдә булган.

3. Муниципаль берәмлекләрне өлеге статьяның 2 пунктында күрсәтелгән заемчылар төркемнәренә керту аларга, бурыч тотрыклылыгы дәрәҗәсенә карап, Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм өлеге Кодекста каралган таләпләрне кую очен нигез булып тора.

4. Өлеге статьяның 2 пунктында күрсәтелгән заемчылар төркемнәренә кертелгән муниципаль берәмлекләр исемлеге Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы тарафыннан агымдагы финанс елының 1 октябреннән дә соңга калмыйча төзелә.

5. Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм өлеге Кодекс нигезендә бурыч тотрыклылыгы уртacha яисә тубән дәрәҗәдә булган заемчылар төркемендәге муниципаль берәмлек Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 103 статьясындагы 20 һәм 26 пунктлары һәм өлеге Кодексның 29 статьясындагы 12 һәм 17 пунктлары нигезендә чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) эчке һәм тышкы муниципаль хисаплашулар, муниципаль гарантияләр программаларын, шулай ук өлеге программаларга чираттагы финанс елына һәм план чорына

(чираттагы финанс елына) муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органына кертелергә өзөрләнгән жирле бюджет проектина күшымта булып торган үзгәрешләрне килештерү өчен Татарстан Республикасы Финанс министрлыгына документлар һәм материаллар кертә.

6. Россия Федерациисе Бюджет кодексы һәм әлеге Кодекс нигезендә бурычtotрыклылыгы уртacha дәрәжәдә булган заемчылар төркеменә кертелгән муниципаль берәмлеккә Россия Федерациисе Бюджет кодексының 136 статьясындагы 2 һәм 3 пунктларында һәм әлеге Кодексның 44 статьясындагы 2 һәм 3 пунктларында каралган таләпләр кулланыла.

7. Россия Федерациисе Бюджет кодексы һәм әлеге Кодекс нигезендә бурычtotрыклылыгы тубән дәрәжәдә булган заемчылар төркеменә кертелгән муниципаль берәмлеккә Россия Федерациисе Бюджет кодексының 136 статьясындагы 4 пунктында һәм әлеге Кодексның 44 статьясындагы 4 пунктында каралган чараплар кулланыла, шулай ук курсәтелгән муниципаль берәмлеккә Россия Федерациисе Бюджет кодексының 168⁴ статьясындагы 2 пункты таләпләре нигезендә муниципаль берәмлекнең Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы белән килештерелгән түләү сәләтен торғызы планын раслау һәм гамәлгә ашыру бурыч йөкләнә.

8. Россия Федерациисе Бюджет кодексы һәм әлеге Кодекс нигезендә бурычtotрыклылыгы тубән дәрәжәдә булган заемчылар төркеменә кертелгән муниципаль берәмлек Россия Федерациисе Бюджет кодексының 107¹ статьясындагы 5 пунктында курсәтелгән курсәткечләрнең факттагы торышына карамастан, бурычtotрыклылыгы тубән дәрәжәдә булган төркемнән чыкканнан соң кимендә өч ел узгач бурычtotрыклылыгы югары дәрәжәдә булган заемчылар төркеменә кертелергә мөмкин.

9. Чиratтагы финанс елына һәм план чорына (чиratтагы финанс елына) Россия Федерациисе Бюджет кодексы һәм әлеге Кодекс нигезендә бурычtotрыклылыгы уртacha яисә тубән дәрәжәдә булган заемчылар төркеменә кертелгән муниципаль берәмлекнең бурыч сәясәтенен төп юнәлешләре проекти Россия Федерациисе Бюджет кодексының 103 статьясындагы 20 һәм 26 пунктлары һәм әлеге Кодексның 29 статьясындагы 12 һәм 17 пунктлары нигезендә агымдагы финанс елының 15 ноябреннән дә соңга калмыйча килештерелергә тиешле муниципаль хисаплашулар, муниципаль гарантияләр программалары белән бер үк вакытта Татарстан Республикасы Финанс министрлыгына бирелә.

10. Муниципаль берәмлекнең җаваплы бурыч сәясәтен гамәлгә ашыру һәм аның нәтижәлелеген арттыру максатларында муниципаль берәмлекнең чиratтагы финанс елына һәм план чорына (чиratтагы финанс елына) жирле администрация тарафыннан эшләнә торган бурыч сәясәтенен төп юнәлешләрендә Россия Федерациисе Бюджет кодексы һәм әлеге Кодекс белән өзөрләү каралган тубәндәге нигезләмәләр булырга тиеш:

- 1) бурыч сәясәтен тормышка ашыру йомгаклары;
- 2) бурыч сәясәтенен характерын һәм юнәлешләрен билгели торган төп факторлар;
- 3) бурыч сәясәтенен максатлары һәм бурычлары;
- 4) бурыч сәясәтен тормышка ашыру алымнары;

5) муниципаль бурыч белән идарә итү барышында барлыкка килә торган бюджет өчен хәтәрләрне анализлау;

6) бюджет мөнәсәбәтләрен жайга сала торган хокукий актлар нигезендә башка нигезләмәләр.»;

18) 31¹ статьяны 31^{1.1} статья дип санарга һәм аны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«31^{1.1} статья. Татарстан Республикасының тышкы дәүләт хисаплашулары программы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасының тышкы дәүләт хисаплашулары программы чираттагы финанс елында һәм план чорында гамәлгә ашырыла һәм (яисә) каплана торган бурыч йөкләмәләре төрләре буенча Татарстан Республикасы тышкы дәүләт хисаплашулары исемлегеннән гыйбарәт.

2. Татарстан Республикасы тышкы дәүләт хисаплашулары программы белән түбәндәгеләр билгеләнә:

1) Татарстан Республикасы бюджетына акчаларны җәлеп итү күләмнәре һәм чираттагы финанс елында һәм план чорында Татарстан Республикасының тышкы дәүләт хисаплашуларын гамәлгә ашырганда бурыч йөкләмәләре төрләре буенча барлыкка килә торган бурыч йөкләмәләрен каплауның иң чик сроклары;

2) бурыч йөкләмәләре төрләре буенча чираттагы финанс елында һәм план чорында чит ил валютасында белдерелгән Татарстан Республикасы дәүләт бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәре.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасының тышкы дәүләт хисаплашулары программы чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законына күшымта булып тора.»;

19) түбәндәге эчтәлекле 31^{1.2} һәм 31^{1.3} статьялар өстәргә:

«31^{1.2} статья. Чит ил валютасында Татарстан Республикасы дәүләт гарантияләре, муниципаль гарантияләр программы

1. Чит ил валютасында Татарстан Республикасы дәүләт гарантияләре, муниципаль гарантияләр программы чираттагы финанс елында һәм план чорында, түбәндәге белешмәләрне күрсәтеп, чит ил валютасында бирелә торган Татарстан Республикасы дәүләт гарантияләренең, муниципаль гарантияләренең исемлегеннән гыйбарәт:

1) һәр юнәлеш (максат) буенча гарантияләр күләмен, гарантиянең һәр юнәлеше (максаты) буенча принципллар категорияләрен (төркемнәрен) һәм (яисә) атамаларын күрсәтеп, гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

2) гарантияләр һәм алар белән тәэмин ителә торган йөкләмәләр валютасы;

3) гарантияләрнең гомуми куләме;

4) гарантның принциплларга карата регресс таләбе хокуки булу (булмау);

5) гарантияләрне бирү һәм үтәүнен башка шартлары.

2. Татарстан Республикасы дәүләт гарантиясе, муниципаль гарантия Татарстан Республикасы дәүләт гарантиясе, муниципаль гарантия белән тәэмин ителә торган йөкләмәләр белдерелгән валютада бирелә һәм үтәлә.

3. Чит ил валютасында Татарстан Республикасы дәүләт гарантияләре, муниципаль гарантияләр программасы бюджет турында тиешле закона (каарата) күшымта булып тора.

31^{1,3} статья. Тышкы муниципаль хисаплашулар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) тышкы муниципаль хисаплашулар программасы чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында федераль бюджеттан жирле бюджетка чит ил валютасында жәлеп ителә торган һәм (яисә) түләнә торган бюджет кредитлары исемлегеннән гыйбарәт.

2. Тышкы муниципаль хисаплашулар программасы белән түбәндәгеләр билгеләнә:

1) жирле бюджетка акчалар жәлеп иту күләме һәм чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында федераль бюджеттан жирле бюджетка чит ил валютасында жәлеп ителә торган бюджет кредитлары буенча барлыкка килә торган бурыч йөкләмәләрен каплау сроклары;

2) чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында жирле бюджетка федераль бюджеттан чит ил валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча муниципаль берәмлекнән бурыч йөкләмәләрен каплау күләме.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) тышкы муниципаль хисаплашулар программасы чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) жирле бюджет турында каарата күшымта булып тора.»;

20) 32 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«32 статья. Татарстан Республикасы эчке дәүләт хисаплашулары (эчке муниципаль хисаплашулар) программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы эчке дәүләт хисаплашулары (чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) эчке муниципаль хисаплашулар) программасы чираттагы финанс елында һәм план чорында гамәлгә ашырыла һәм (яисә) каплана торган тиешле бурыч йөкләмәләре төрлөре буенча Татарстан Республикасының эчке дәүләт хисаплашулары (эчке муниципаль хисаплашулар) исемлегеннән гыйбарәт.

2. Татарстан Республикасы эчке дәүләт хисаплашулары (эчке муниципаль хисаплашулар) программасы белән түбәндәгеләр билгеләнә:

1) Татарстан Республикасы бюджетына (жирле бюджетка) акчалар жөлөп итү күләмнәре һәм чираттагы финанс елында һәм план чорында Татарстан Республикасы эчке дәүләт хисаплашуларын (чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) эчке муниципаль хисаплашуларны) гамәлгә ашырганда барлыкка килә торган тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча бурыч йөкләмәләрен түләүнәң ин чик сроклары;

2) Россия Федерациясе валютасында белдерелгән Татарстан Республикасы дәүләт бурыч йөкләмәләрен (муниципаль бурыч йөкләмәләрен) тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча түләү күләмнәре.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы эчке дәүләт хисаплашулары (чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) эчке муниципаль хисаплашулар) программысы чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) тиешле бюджет турында законга (каарата) күшүмтә булып тора.

4. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 статьясы, әлеге Кодексның 30 статьясы нигезендә Татарстан Республикасы эчке дәүләт бурычын (эчке муниципаль бурычны) реструктуризацияләү Татарстан Республикасы эчке дәүләт хисаплашулары (эчке муниципаль хисаплашулар) программында чагылдырылмый.»;

21) түбәндәге эчтәлекле 32¹ пункт өстәргә:

«32¹ статья. Россия Федерациясе валютасында Татарстан Республикасы дәүләт гарантияләре, муниципаль гарантияләр программасы

1. Россия Федерациясе валютасында Татарстан Республикасы дәүләт гарантияләре, муниципаль гарантияләр программысы чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган Россия Федерациясе валютасында Татарстан Республикасы дәүләт гарантияләренең, муниципаль гарантияләренең түбәндәге белешмәләрне күрсәтеп бирелә торган исемлегеннән гыйбарәт:

1) һәр юнәлеш (максат) буенча гарантияләр күләмен, гарантиянең һәр юнәлеше (максаты) буенча принциплар категорияләрен (төркемнәрен) һәм (яисә) атамаларын күрсәтеп, гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

2) гарантияләрнең гомуми күләме;

3) гарантның принципларга карата регресс таләбе хокукуы булу (булмау);

4) гарантияләрне бирү һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Россия Федерациясе валютасында белдерелгән йөкләмәләр буенча дәүләт (муниципаль) гарантияләре бары тик Россия Федерациясе валютасында гына бирелә һәм үтәлә.

Россия Федерациясе валютасындагы Татарстан Республикасы дәүләт гарантияләре, муниципаль гарантияләр программысы бюджет турында тиешле законга (каарата) күшүмтә булып тора.»;

22) 33 һәм 34 статьяларны үз көчләрен югалткан дип танырга;

23) 35 статьяда:

а) исемендә «яисә муниципаль бурыч» сүзлөрен «(муниципаль бурыч)» сүзлөренә алмаштырырга;

б) 2 пунктта:

беренче абзацта «яисә муниципаль бурыч» сүзлөрен «(муниципаль бурыч)» сүзлөренә алмаштырырга;

икенче абзацта «яисә муниципаль бурыч» сүзлөрен «(муниципаль бурыч)» сүзлөренә алмаштырырга;

в) 3 пунктта «яисә муниципаль хисаплашулардан» сүзлөрен «(муниципаль хисаплашулардан)» сүзлөренә алмаштырырга;

24) 36 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«36 статья. Татарстан Республикасы дәүләт кыйммәтле кәгазыләрен һәм муниципаль кыйммәтле кәгазыләрне урнаштыруның ин чик құләмнәре

Татарстан Республикасы дәүләт кыйммәтле кәгазыләрен чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына яисә муниципаль кыйммәтле кәгазыләрне чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына (чираттагы финанс елына) номиналь хакы буенча урнаштыруның ин чик құләмнәре тиешенчә Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты, муниципаль берәмлекнәң вәкиллекле органы тарафыннан Татарстан Республикасы эчке һәм тышкы дәүләт бурычының, эчке муниципаль бурычның тиешле бюджет турындагы законда (каарда) билгеләнгән ин югари чиге нигезендә билгеләнә.»;

25) 37 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«37 статья. Татарстан Республикасы дәүләт гарантияләре (муниципаль гарантияләр)

1. Татарстан Республикасы дәүләт гарантиясе (муниципаль гарантия) шартнамәдән яисә башка алыш-бирешләрдән (төп йөкләмәдән) принципалның бенефициар каршында барлыкка килгән акча йөкләмәләрен тиешенчә үтәүне тәэммин итә.

2. Татарстан Республикасы дәүләт гарантиясе (муниципаль гарантия) принципалның йөкләмәләрен вакытыннан алда, шул исәптән принципалга аларны вакытыннан алда үтәү турында таләп куелган йә принципалның йөкләмәләрен үтәү срокы житкән дип санала торган вакыйгалар (хәлләр) килеп чыккан очракта вакытыннан алда үтәүне тәэммин итми.

3. Татарстан Республикасы дәүләт гарантиясенең (муниципаль гарантиянең) язма рәвеше мәжбүри булып тора.

4. Татарстан Республикасы дәүләт гарантиясе (муниципаль гарантия) төп йөкләмә суммасы белдерелгән валюта белән бирелә һәм үтәлә.

5. Татарстан Республикасы дәүләт гарантиясе (муниципаль гарантия) буенча гарант принципалга тәэмин иткән йөкләмәсе буенча гарантия суммасы чикләрендә субсидиар жаваплылыкка ия була.

6. Татарстан Республикасы дәүләт гарантиясендә (муниципаль гарантиядә) түбәндәгеләр күрсәтелә:

1) гарант исеме (тиешле гавами-хокукий берәмlek – Татарстан Республикасы, муниципаль берәмlek) həm гарант исеменнән гарантия биргән орган исеме;

2) бенефициар исеме;

3) принципал исеме;

4) тәэмин ителеше өчен гарантия бирелә торган йөкләмә (төп йөкләмәнең исемен, төзелү датасын həm номерын (булган очракта), төп йөкләмәнең гамәлдә булу срокын яисә аның буенча йөкләмәләрне үтәү срокын, яклар исемнәрен, төп йөкләмәнең башка мөһим шартларын күрсәтеп);

5) гарантия буенча гарант йөкләмәләре күләме həm гарантиянең ин чик суммасы;

6) гарантия бирелүнең нигезе;

7) гарантиянең үз көченә керү датасы яисә гарантия үз көченә керәчәк вакыйга (шарт);

8) гарантиянең гамәлдә булу срокы;

9) гарантия очракларын билгеләү, бенефициарның гарантия үтәлешен таләп итү срокы həm тәртибе;

10) гарантиянең чакыртып алу шартлары;

11) гарантның гарантия буенча йөкләмәләрен үтәү тәртибе;

12) гарантия тулы күләмдә яисә кайсы да булса өлешендә үтәлгәндә, принципалның гарантия белән тәэмин ителгән йөкләмәләре тулы күләмдә яисә кайсы да булса өлешендә үтәлгәндә (башка нигезләрдә туктатылганда) həm гарантиядә билгеләнгән башка очраклarda гарантиянең суммасын киметү нигезләре;

13) гарантияне туктату нигезләре;

14) төп йөкләмәнең гарант тарафыннан алдан бирелгән язма ризалыктан башка үзгәртелә алмый торган шартлары;

15) Татарстан Республикасы дәүләт гарантиясе (муниципаль гарантия) буенча бенефициарга гарант тарафыннан түләнгән акчаларны каплау турында принципалга карата гарант таләбе хокуки булу яисә булмау (принципалга карата гарантның регресс таләбе, регресс);

16) Россия Федерациясе Бюджет кодексы, өлеге Кодекс, гарантның хокукий норматив актлары, гарант исеменнән гарантия биргән орган актлары белән билгеләнгән бүтән гарантия шартлары, шулай ук мәгълүматлар.

7. Гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукин барлыкка китерми торган Татарстан Республикасы дәүләт гарантиясе (муниципаль гарантия) 100 процент акцияләре (өлешләре) Татарстан Республикасы дәүләт гарантиясе (муниципаль гарантия) бирә торган Татарстан Республикасында (муниципаль берәмлектә) булган хужалык итү ширкәте, мөлкәте Татарстан Республикасы дәүләт гарантиясе (муниципаль гарантия) бирә торган Татарстан Республикасы (муниципаль берәмлек) милкендә булган дәүләт (муниципаль) унитар

предприятиесе йөкләмәләре буенча гына бирелергә мөмкин. Принципаль тұлышынча яисә өлешләп хосусыйлаштырылған очракта мондый Татарстан Республикасы дәүләт гарантиясе (муниципаль гарантия) гарантның принципалга карата регресс таләбе хокуку белән бирелгән дип санала һәм принципалның тиешенчә Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты, муниципаль берәмлекнең жирле администрациясе актларында билгеләнгән срокта гарантның принципалга карата регресс таләбен канәгатьләндерү буенча принципалның гарантияне тулы күләмдә яисә кайсы да булса өлешендә үтәүгә бәйле рәвештә барлыкка килүче йөкләмәләрен үтәүне тәэммин итү буенча Россия Федерациясе Бюджет кодексының 115³ статьясына һәм Россия Федерациясе граждан законнарына туры килә торган йөкләмәсе барлыкка килә. Әлеге тәэммин ителеш булганчы Татарстан Республикасы дәүләт гарантиясен (муниципаль гарантия) бирү рөхсәт ителми.

8. Татарстан Республикасы дәүләт гарантиясенең (муниципаль гарантиянең) үз көченә керүе календарь дата яисә гарантиядә күрсәтелгән билгеле бер вакыйга (шарт) башлану белән билгеләнә.

9. Гарантның Татарстан Республикасы дәүләт гарантиясе (муниципаль гарантия) шартларын бенефициарның алдан бирелгән язма ризалыгыннан башка үзгәрту хокуку юк.

10. Гарантка карата Татарстан Республикасы дәүләт гарантиясе (муниципаль гарантия) буенча бенефициарга бирелгән таләп хокуклары гарантның алдан бирелгән язма ризалыгыннан башка тапшырыла (башка нигезләрдә күчә) алмый, моңа күрсәтелгән таләп хокукларының кыйммәтле көгазыләр турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә принципал (эмитент) йөкләмәләрен үтәү Татарстан Республикасы дәүләт гарантиясе (муниципаль гарантия) белән тәэммин ителә торган облигацияләргә хокукның яна хужага (сатып алучыга) күчүенә бәйле тапшыру керми.

11. Татарстан Республикасы дәүләт гарантиясен (муниципаль гарантияне) гарант тарафыннан чакыртып алу гарантиядә күрсәтелгән очрактарда һәм нигезләрдә (шул исәптән төп йөкләмәнең әлеге статьяның 6 пунктындагы 14 пунктчасында күрсәтелгән шартлары гарантның алдан бирелгән язма ризалыгыннан башка үзгәртелгән очракта), шулай ук принципал әлеге статьяның 7 пунктында һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 115³ статьясындагы 5 пунктында билгеләнгән йөкләмәне үтәмәгән очракта башкарыла.

12. Татарстан Республикасы дәүләт гарантиясе (муниципаль гарантия) буенча акчаларны түләү турында бенефициар таләбе (гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе), гаранттан бары тик гарантиядә билгеләнгән (гарантия очрагы барлыкка килгән) очракта гына таләп ителә ала. Гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе гарантка гарантиядә билгеләнгән тәртиптә, гарантиядә күрсәтелгән документларны күшүмтә итеп язма рәвештә тапшырылырга тиеш.

13. Бенефициар Татарстан Республикасы дәүләт гарантиясенде (муниципаль гарантиядә) һәм Татарстан Республикасы дәүләт гарантиясе (муниципаль гарантия) бирү турында шартнамәдә билгеләнгән сроктан иртәрәк, шул исәптән принципалның гарантия белән тәэммин ителгән йөкләмәләрен үтәү

сргы житкән дип санала торган вакыйгалар (хәлләр) барлыкка килгән очракта гарантияне үтәү турында таләп итәргә тиеш түгел.

14. Гарант бенефициарның гарантияне үтәүне таләп итүе хакында принципалга хәбәр итәргә һәм принципалга таләпнәң күчермәсен тапшырырга тиеш.

15. Гарант Татарстан Республикасы дәүләт гарантиясендә (муниципаль гарантиядә) билгеләнгән срокта гарантияне үтәү хакында бенефициар таләбенең, күрсәтелгән таләпкә күшүп бирелгән документларның нигезле булын һәм таләпнәң, күшүп бирелгән документларның гарантия шартларына туры килү-кilmәven карага тиеш.

16. Гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе һәм аңа күшүп бирелгән документлар түбәндәге очракларда нигезсез һәм (яисә) гарантия шартларына туры килми дип таныла һәм гарант бенефициар таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тарта:

1) таләп һәм (яисә) аңа күшүп бирелгән документлар гарантиядә билгеләнгән срок (гарантия гамәлдә булган срок) узганнын соң гарантка бирелсө;

2) таләп һәм (яисә) аңа күшүп бирелгән документлар гарантка гарантиядә билгеләнгән шартларны бозып тапшырылса;

3) таләп һәм (яисә) аңа күшүп бирелгән документлар гарантия шартларына туры килмәсө;

4) бенефициар принципалның гарантия белән тәэмин ителгән йөкләмәләренең принципал һәм (яисә) өченче затлар тәкъдим иткән тиешенчә үтәлешен кабул итүдән баш тартса;

5) әлеге статьяның 7 пунктында һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 115³ статьясындагы 6 пунктында билгеләнгән очракларда;

6) гарантиядә билгеләнгән башка очракларда.

17. Гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе һәм (яисә) аңа күшүп бирелгән документлар нигезсез һәм (яисә) Татарстан Республикасы дәүләт гарантиясе (муниципаль гарантия) шартларына туры килми дип танылган очракта гарант бенефициарга таләбен канәгатьләндерүдән баш тарту турында хәбәр итәргә тиеш.

18. Гарант бенефициар таләбенә каршы чыгарга хокуклы, бу каршылыкны принципал тәкъдим итәргә мөмкин. Гарант, хәтта принципал әлеге каршылыклардан баш тарткан яисә үз бурычын таныган очракта да, шушы каршылыкларга хокукын югалтмый.

19. Гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе һәм аңа күшүп бирелгән документлар нигезле һәм Татарстан Республикасы дәүләт гарантиясендә (муниципаль гарантиядә) туры килә дип танылган очракта, гарант гарантиядә билгеләнгән вакытта гарантия буенча йөкләмәне үтәргә тиеш.

20. Гарантның бенефициар каршындагы Татарстан Республикасы дәүләт гарантиясендә (муниципаль гарантиядә) каралган йөкләмәсе принципалның гарантия белән тәэмин ителгән срокы чыккан йөкләмәләре күләмендә, әмма гарантия суммасыннан артык булмаган артмаган күләмдә акча түләү белән чикләнә.

21. Гарантның Татарстан Республикасы дәүләт гарантиясе (муниципаль гарантия) буенча бенефициар каршындағы йөкләмәсе түбәндәгे очракларда тұктатыла:

- 1) гарант бенефициарга гарантиядә билгеләнгән күләмдә акча тұләсә;
- 2) гарантиядә билгеләнгән, ул бирелгән срок (гарантиянең гамәлдә булу срокы) узса;
- 3) принципал яисә өченче затлар принципипалның гарантия белән тәэмин ителгән йөкләмәләрен үтәсә яисә принципипалның күрсәтелгән йөкләмәләре башка нигезләрдә тұктатылса (гарантның гарантияне үтәве турында бенефициар тарафынан гарантка һәм (яисә) судка бирелгән таләбе булу-булмауга бәйсез рәвештә);
- 4) бенефициар гарантияне гарантка кире кайтару юлы белән үз хокукларынан баш тарту һәм (яисә) бенефициар гарантны гарантия буенча йөкләмәләреннән азат итү турында язмача гариза бириү нәтижәсендә, принципал гарантка Россия Федерациясе Бюджет кодексының 115¹ статьясында каралған гарантияне, мондый гарантия буенча бенефициар фактта булмау һәм киләчәктә дә ул барлыкка килү өчен нигезләр булмау шарты белән, кире кайтару нәтижәсендә;
- 5) тәэмин ителеше өчен гарантия бирелгән принципал йөкләмәсе билгеләнгән сротка барлыкка килмәсә;
- 6) тәп йөкләмә тұктатылса (шул исәптән гарантның гарантияне үтәве турында бенефициар таләбе гарантка һәм (яисә) судка бирелгәннән соң принципал һәм (яисә) бенефициар юкка чыгуға бәйле рәвештә) яисә ул гамәлдән чыккан алыш-биреш дип танылса;
- 7) гарантка карата гарантия буенча бенефициарның булган таләп хокуклары, тәп йөкләмә буенча хокуклар һәм (яисә) бурычлар гарантның алдан бирелгән язма ризалығынан башка (күрсәтелгән таләп хокукларының (хокук һәм бурычларның) кыйммәтле көзгөзләр турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә принципал (эмитент) йөкләмәләрен үтәү гарантия белән тәэмин ителә торған облигацияләргә хокукның яңа хужага (сатып алушыға) күчүенә бәйле тапшырудан (күчүдән) тыш) бенефициар тарафынан башка затка тапшырылса яисә башка затка күчсә;
- 8) тәп йөкләмә буенча принципипалның булган хокуклар һәм (яисә) бурычлар (бурыч) гарантның алдан бирелгән язма ризалығынан башка принципал тарафынан башка затка тапшырылса яисә бүтән нигезләрдә башка затка күчсә;
- 9) гарантиядә күрсәтелгән очракларда һәм нигезләр буенча гарантияне чакыртып алу нәтижәсендә;
- 10) гарантиядә билгеләнгән бүтән очракларда.

22. Гарантның гарантия буенча йөкләмәләре тұктатылғаннан соң бенефициарның гарантияне тотып торуы аның шушы гарантия буенча булган теге яисә бу хокукларын саклап калмый.

23. Татарстан Республикасы дәүләт гарантиясе (муниципаль гарантия) тұктатылу турында мәгълұмат алған гарант бу хакта бенефициарға һәм принципипалға хәбәр итәргө тиеш.

Татарстан Республикасы дәүләт гарантиясен (муниципаль гарантияне) чакыртып алуға яисә тұктатуга китерөчәк хәлләр барлықка килү түрында мәгълүмат алған бенефициар һәм принципал бу хакта гарантка хәбәр итәргә тиеш.

24. Гарантның Татарстан Республикасы дәүләт гарантиясен (муниципаль гарантияне) үтәве гарантның принципалга карата регресс таләбе хокуқын барлықка китерсә йә бенефициарның принципалга карата таләп хокуклары гарантка күчүгә бәйле булса, Татарстан Республикасының мондый дәүләт гарантиясен (муниципаль гарантияне) үтәу өчен акчалар тиешле бюджет қытлығын финанслау чыганакларында исәпкә алына, ә Татарстан Республикасының мондый дәүләт гарантиясе (муниципаль гарантия) буенча йөкләмәләрне үтәу бюджет кредиты бирү буларак чагыла.

25. Гарант тарафынан Татарстан Республикасы дәүләт гарантиясен (муниципаль гарантияне) үтәу гарантның принципалга карата регресс таләбе хокуқы барлықка китермәсә йә бенефициарның принципалга карата таләбе хокукларының гарантка юл куюна бәйле булмаса, Татарстан Республикасының мондый дәүләт гарантиясен (муниципаль гарантияне) үтәу өчен акча тиешле бюджет чыгымнарында исәпкә алына.

26. Гарантия буенча йөкләмәләрне тулы күләмдә яисә нинди дә булса өлешендә үтәу йөзеннән гарант тарафынан түләнгән акчаларны регресс тәртибендә гарантка кайтару яисә бенефициарның принципалга карата гарантка күчкән таләп хокукларын үтәу исәбеннән гарант тарафынан алынган акчалар бюджет кредитларын кире кайтару буларак чагылдырыла.

27. Татарстан Республикасы дәүләт гарантияләре (муниципаль гарантияләр) белән тәэммин ителә торган кредитлар һәм заемнар максатчан булырга тиеш.

28. Татарстан Республикасы дәүләт гарантиясе (муниципаль гарантия) белән тәэммин ителгән кредит (заем) акчаларын максатсыз файдалану факты ачыкланган очракта, Татарстан Республикасы дәүләт гарантиясен (муниципаль гарантияне) бирү түрында шартнамәдә билгеләнгән йөкләмәләрне үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән очракта, принципал һәм бенефициар Россия Федерациясе законнарында, Татарстан Республикасы дәүләт гарантиясен (муниципаль гарантияне) бирү түрында шартнамәдә билгеләнгән жаваплылыкка ия була.

29. Бенефициарлары билгесез затлар даирәсе булган йөкләмәләрне тәэммин иту өчен бирелә торган Татарстан Республикасы дәүләт гарантиясенең (муниципаль гарантиянең) үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

30. Дәүләт кыйммәтле кәгазыләрен (муниципаль кыйммәтле кәгазыләрне) эмиссия нәтижәсендә барлықка килгән йөкләмәләр буенча Татарстан Республикасы дәүләт гарантияләрен (муниципаль гарантияләрне) бирү һәм үтәу үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

31. Татарстан Республикасы дәүләт гарантияләрен (муниципаль гарантияләрне) бирү тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның нигезендә кабул ителгән әлеге Кодекс белән билгеләнә.»;

26) 38 статьяда:

а) исемне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«38 статья. Татарстан Республикасы дәүләт гарантияләрен (муниципаль гарантияләрне) бирү һәм үтәү»;

б) 4 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«4. Татарстан Республикасы дәүләт гарантиясенә бәйле йөкләмәләр Татарстан Республикасы дәүләт бурычы составына кертелә.

Муниципаль гарантиягә бәйле йөкләмәләр муниципаль бурыч составына кертелә.»;

в) 6 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«6. Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы, муниципаль берәмлекнең финанс органы бирелгән гарантияләрне, алар буенча Татарстан Республикасы дәүләт бурычының (муниципаль бурычның) артуын, принципалларның гарантия белән тәэмин ителгән йөкләмәләренең тулы күләмдә яисә нинди дә булса өлешендә принципаллар йә өченче затлар тарафыннан үтәлүе нәтижәсендә Татарстан Республикасы дәүләт бурычының (муниципаль бурычның) кимүен, принципалларның гарантияләр белән тәэмин ителгән йөкләмәләренең тулы күләмдә яисә нинди дә булса өлешендә туктатылуын, бирелгән гарантияләр буенча түләү гаранты булуны, шулай ук Татарстан Республикасы дәүләт гарантияләрендә (муниципаль гарантияләрдә) билгеләнгән башка очракларда исәпкә алып бара.»;

г) түбәндәге эчтәлекле 7 пункт өстәргә:

«7. Татарстан Республикасы дәүләт гарантияләре (муниципаль гарантияләр) хужалык ширкәтләре, хужалык партнерлыклары, житештерү кооперативлары, дәүләт (муниципаль) унитар предприятиеләре (мөлкәтләре хужалык итү хокукуында булган һәм шундый дәүләт унитар предприятиеләренең йөкләмәләре буенча дәүләт гарантияләре бирүче Татарстан Республикасы дәүләт милкендә санала торган дәүләт унитар предприятиеләреннән һәм мөлкәтләре хужалык итү хокукуында булган һәм шундый муниципаль унитар предприятиеләренең йөкләмәләре буенча муниципаль гарантияләр бирүче тиешле муниципаль берәмлек милкендә санала торган муниципаль унитар предприятиеләрдән тыш), коммерциячел булмаган оешмалар, крестьян (фермер) хужалыклары, индивидуаль эшкуарлар һәм физик затлар йөкләмәләрен үтәү өчен бирелми.»;

27) 40 статьяда:

а) 2 пунктта «Татарстан Республикасы бурыч йөкләмәләрен үтәүгә хезмәт күрсәтү, шулай ук аларны урнаштыру, сатып алу, алмаштыру һәм түләп бетерү буенча Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты генераль агенты (агенты) функцияләрен кредит оешмасы яисә бүтән максуслаштырылган финанс оешмасы тарафыннан үтәү Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты белән төзелгән агент килешуләре нигезендә» сүзләрен «Татарстан Республикасы бурыч йөкләмәләрен урнаштыру, сатып алу, алмаштыру буенча Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты генераль агенты (агенты) функцияләрен кредит оешмасы яисә бүтән максуслаштырылган финанс оешмасы тарафыннан үтәү Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты белән төзелгән дәүләт контракты нигезендә» сүзләренә алмаштырырга;

б) 3 пунктта «агент килешүләрендә» сүзләрен «дәүләт контрактларында» сүзләренә алмаштырырга;

в) 4 пунктта «Муниципаль бурыч йөкләмәләрен үтәүгә хезмәт күрсәту, шулай ук аларны урнаштыру, сатып алу, алмаштыру һәм түләп бетерү буенча жирле администрация генераль агенты (агенты) функцияләрен кредит оешмасы яисә бүтән маҳсуслаштырылган финанс оешмасы тарафыннан үтәү жирле администрация белән төзелгән агент килешүләре нигезендә» сүзләрен «Муниципаль бурыч йөкләмәләрен урнаштыру, сатып алу, алмаштыру буенча жирле администрация генераль агенты (агенты) функцияләрен кредит оешмасы яисә бүтән маҳсуслаштырылган финанс оешмасы тарафыннан үтәү жирле администрация белән төзелгән муниципаль контракт нигезендә» сүзләренә алмаштырырга;

г) 5 пунктта «агент килешүләрендә» сүзләрен «муниципаль контрактларда» сүзләренә алмаштырырга;

28) IV бүлеккә түбәндәге эчтәлекле 40¹ статья ёстәргә:

«40¹ статья. Татарстан Республикасы дәүләт кыйммәтле кәгазыләре (муниципаль кыйммәтле кәгазыләр)

1. Татарстан Республикасы исеменнән чыгарылган кыйммәтле кәгазыләр Татарстан Республикасы дәүләт кыйммәтле кәгазыләре дип таныла.

2. Муниципаль берәмлек исеменнән чыгарылган кыйммәтле кәгазыләр муниципаль дәүләт кыйммәтле кәгазыләре дип таныла.

3. Татарстан Республикасы дәүләт кыйммәтле кәгазыләр эмитенты булып, әгәр Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законында мондый хокук Татарстан Республикасы Финанс министрлыгына бирелмәгән булса, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тора.

4. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләр эмитенты булып муниципаль берәмлек уставы нигезендә муниципаль хисаплашуларны гамәлгә ашыру хокукуы бирелгән жирле администрация тора.

5. Татарстан Республикасы (муниципаль берәмлек) тарафыннан чыгарылырга мөмкин булган Татарстан Республикасы дәүләт кыйммәтле кәгазыләренең (муниципаль кыйммәтле кәгазыләрнең) төрләре һәм аларның эмиссиясе, әйләнеш тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнә.»;

29) 41 статьяды:

а) исемдә «жыемнардан» сүзеннән соң «, салым булмаган керемнәрдән жирле бюджетларга» сүзләрен ёстәргә;

б) беренче абзацта «Федераль салымнардан һәм жыемнардан жирле бюджетларга, шул исәптән Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм салымнар, жыемнар турындагы законнар нигезендә Татарстан Республикасы бюджетына күчерелергә тиешле маҳсус салым режимнарында каралган салымнардан һәм (яисә) региональ салымнардан» сүзләрен «аерым федераль һәм (яисә) региональ салымнардан һәм жыемнардан, Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм салымнар, жыемнар турындагы законнар нигезендә Татарстан Республикасы

бюджетына күчерелергө тиешле махсус салым режимнарында каралган жыемнардан, салымнардан, салым булмаган керемнөрдөн» сүзлөренә алмаштырырга;

30) 43 статьяда:

- а) икенче абзацны түбәндәге редакциядә бәян итәргө: «жирле бюджетларга дотацияләр;»;
- б) түбәндәге эчтәлекле яңа жиленче абзац өстәргө: «Татарстан Республикасы бюджетыннан Россия Федерациясе субъектлары бюджетларына субсидияләр;»;
- в) жиленче абзацны сигезенче абзац дип санарага;

31) 44 статьяда:

- а) 1 пунктны үз көчен югалткан дип танырга;
- б) 2 пунктта «жирле бюджетның үз керемнәреннән» сүзлөрен «жирле бюджет керемнәреннән, моңа субвенцияләр һәм жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне чишү вәкаләтләре өлешен гамәлгә ашыруга муниципаль район һәм жирлекләр арасында төзелгән килешүләр нигезендә бирелә торган бюджетара трансфертлар керми,» сүзлөренә алмаштырырга;
- в) 3 пунктта «жирле бюджетның үз керемнәреннән» сүзлөрен «жирле бюджет керемнәреннән, моңа субвенцияләр һәм жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне чишү вәкаләтләре өлешен гамәлгә ашыруга муниципаль район һәм жирлекләр арасында төзелгән килешүләр нигезендә бирелә торган бюджетара трансфертлар керми,» сүзлөренә алмаштырырга;
- г) 4 пунктта:

беренче абзацта «жирле бюджетның үз керемнәреннән» сүзлөрен «жирле бюджет керемнәреннән, моңа жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне чишү вәкаләтләре өлешен гамәлгә ашыруга муниципаль район һәм жирлекләр арасында төзелгән килешүләр нигезендә бирелә торган субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар керми,» сүзлөренә алмаштырырга;

1 һәм 4 пунктчаларны үз көchlәрен югалткан дип танырга;

д) түбәндәге эчтәлекле 4¹ пункт өстәргө:

«4¹. Муниципаль берәмлекләрне ике яисә күбрәк муниципаль берәмлекләрне берләштерү юлы белән үзgәртеп төзегән очракта, үзgәртеп төзелгән муниципаль берәмлек өчен чикләүләр куллану зарурлыгын бәяләү максатларында, жирле бюджетлар керемнәрендә дотацияләр һәм (яисә) салым керемнәре өлешен исәпләү өчен әлеге статьяның 2 – 4 пунктлары нигезендә берләштерелә торган муниципаль берәмлекләр бюджетларына соңғы өч финанс хисабы елында кергән түбәндәгеләрнең гомуми күләме исәпкә алына:

1) физик затлар керемнәренә салымнан туләүләрнең өстәмә нормативларына алмаштырылган бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә дотациянең исәпләнгән күләмнәннән (дотациянең исәпләнгән күләме өлешеннән) артмаган күләмдә башка бюджетлардан дотацияләр һәм (яисә) физик затлар кеременә салымнан туләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәре;

2) берләштерелә торган муниципаль берәмлекләр бюджетларына соңғы өч финанс хисабы елында кергән керемнәр (жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне чишү вәкаләтләре өлешен гамәлгә ашыруга муниципаль район һәм жирлекләр арасында төзелгән килешүләр нигезендә бирелә торган субвенцияләрдән һәм бюджетара трансферлардан тыш).»;

е) 5 пунктта:

беренче – дүртенче абзацларны үз көчен югалткан дип танырга;

бишенче абзацны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Элеге статьяның 2 – 4 пунктларында күрсәтелгән муниципаль берәмлекләрнең, шулай ук бюджетларында башка бюджетлардан дотацияләр һәм (яисә) физик затлар кеременә салымнан түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәре өлеше физик затлар керемнәренә салымнан түләүләрнең өстәмә нормативларына алмаштырылган бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә дотациянең исәпләнгән күләменнән (дотациянең исәпләнгән күләме өлешеннән) артмаган күләмдә соңғы өч финанс хисабы елының икесендә жирле бюджет керемнәренен, жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне чишү вәкаләтләре өлешен гамәлгә ашыруга муниципаль район һәм жирлекләр арасында төзелгән килешүләр нигезендә бирелә торган субвенцияләрдән һәм бюджетара трансферлардан тыш, 5 процентыннан артмаган муниципаль берәмлекләрнең исемлеге Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы тарафыннан агымдагы финанс елының 15 ноябреннән дә сонга калмыйча раслана.»;

ж) 8 пунктны үз көчен югалткан дип танырга;

32) 44¹ статьяда:

а) 1 пунктта:

беренче абзацта «(шәһәр округларын да кертеп)» сүzlәren төшереп калдырырга;

икенче абзацны үз көчен югалткан дип танырга;

өченче абзацта «(шәһәр округларын да кертеп)» сүzlәren төшереп калдырырга;

б) 2 пунктта:

беренче абзацта «(шәһәр округларын да кертеп)» сүzlәren төшереп калдырырга;

икенче абзацны үз көчен югалткан дип танырга;

в) 3 пунктта:

беренче абзацта «(шәһәр округларын да кертеп)» сүzlәren төшереп калдырырга;

икенче абзацта «(шәһәр округларын да кертеп)» сүzlәren төшереп калдырырга;

өченче абзацта «(шәһәр округларын да кертеп)» сүzlәren төшереп калдырырга;
дүртенче абзацта «(шәһәр округларын да кертеп)» сүzlәren төшереп калдырырга;

бишенче абзацта «шәһәр жирлекләренен» сүzlәren һәм «(шәһәр округларын да кертеп)» сүzlәren төшереп калдырырга;

алтынчы абзацта «(шәһәр округларын да кертеп)» сүzlәren төшереп калдырырга;

г) 4 пунктның беренче абзацында «(шәһәр округларын да кертеп)» сүзләрен төшереп калдырырга;

д) 6 пунктның өченче абзацын үз көчен югалткан дип танырга;

е) түбәндәге эчтәлекле 7 һәм 8 пунктлар өстәргә:

«7. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекләрнең бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә дотацияләр күләмен билгеләгәндә муниципаль берәмлекләрнең жирле үзидарә органнары тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрен гамәлгә ашируга әлеге шәһәр жирлекләренең, авыл жирлекләренең финанс мөмкинлекләрен тигезләү критерийлары күрсәткечләрен күрсәтелгән критерийларның агымдагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы законында билгеләнгән күрсәткечләре белән чагыштырганда киметү, шулай ук жирлекләрнең бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына һәрбер шәһәр, авыл жирлеге бюджетына дотация күләмен, дотацияне (дотациянең бер өлешен) физик затлар керемнәренә салымнан шәһәр жирлекләре бюджетларына, авыл жирлекләре бюджетларына түләүләрнең өстәмә нормативлары белән алмаштыруны исәпкә алып, жирлекләрнең бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә агымдагы финанс елына һәм план чорының икенче елына расланган дотация күләме белән чагыштырганда киметү, түбәндәге очраклардан тыш, рөхсәт ителми:

1) федераль законнарга Россия Федерациясе субъектлары һәм шәһәр жирлекләре, авыл жирлекләре арасында бюджет вәкаләтләрен һәм (яисә) керемнәрен яңадан бүлүгә кiterə торган үзгәрешләр керү;

2) Татарстан Республикасы законнарына һәм алар нигезендә кабул ителгән муниципаль район уставына һәм авыл жирлекләре уставларына муниципаль район һәм авыл жирлеге арасында жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне һәм (яисә) бюджет керемнәрен яңадан бүлүгә кiterə торган үзгәрешләр керү;

3) Татарстан Республикасы законнарына Татарстан Республикасы һәм шәһәр жирлекләре, авыл жирлекләре арасында вәкаләтләрне яңадан бүлүгә кiterə торган үзгәрешләр керү.

8. Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы жирлекләрнең бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә Татарстан Республикасы бюджетыннан дотацияләр һәм (яисә) әлеге дотацияләрне физик затлар керемнәренә салымнан түләүләрнең өстәмә нормативларына алмаштыручи керемнәр ала торган муниципаль берәмлекләрнең жирле администрация башлыклары (башкарма-боеру органнары житәкчеләре) белән килешүләр төзи, аларда жирлекне социаль-икътисадый үстерү һәм жирлекнен муниципаль финансларын тернәкләндерү чаралары карала.

Муниципаль районнарың жирле үзидарә органнарына Татарстан Республикасы бюджетыннан шәһәр жирлекләре, авыл жирлекләре бюджетларына дотацияләр исәпләү һәм бирү буенча Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите органнары вәкаләтләре бирелгән очракта, әлеге пунктның беренче абзацында күрсәтелгән килешүләр муниципаль районның финанс органы һәм жирлекнен

жирле администрация башлыгы (башкарма-боеру органнары житәкчеләре) тарафыннан төзелә.

Әлеге пунктның беренче һәм икенче абзацларында күрсәтелгән килешуләр төзү тәртибе, сроклары һәм күрсәтелгән килешуләргә таләпләр Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан билгеләнә. Күрсәтелгән килешуләрне төзү тәртибен һәм срокларын бозган өчен һәм жирле үзидарә органнары тарафыннан шундый килешуләрдән барлыкка килгән йөкләмәләрне үтәмәгән өчен жаваплылык Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан билгеләнә һәм агымдагы финанс елында тиешле жирлекнән финанс хисабы елында йөкләмәләрен үтәү нәтижәләре буенча кулланыла.»;

33) 44² статьяда:

- а) 1 пунктның икенче абзацын үз көчен югалткан дип танырга;
- б) 2 пунктның икенче абзацын үз көчен югалткан дип танырга;
- в) 6 пунктның өченче абзацын үз көчен югалткан дип танырга;
- г) тубәндәге эчтәлекле 7 һәм 8 пунктлар өстәргә:

«7. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль районнарның (шәһәр округларының) бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә дотацияләр күләмен билгеләгендә муниципаль районнарның (шәһәр округларының) исәпләнгән бюджет тәэмин ителешен тигезләү критерие күрсәткечләрен агымдагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы законында билгеләнгән критерий күрсәткечләре белән чагыштырганда киметү, шулай ук муниципаль районнарның (шәһәр округларының) бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына һәрбер муниципаль район (шәһәр округы) бюджетына дотация күләмен, әлеге статьяның 5 пункты нигезендә дотацияне (дотациянән бер өлешен) физик затлар керемнәренә салымнан муниципаль районнар (шәһәр округлары) бюджетларына түләүләрнең өстәмә нормативлары белән алмаштыруны исәпкә алып, муниципаль районнарның бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә агымдагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы законында тиешенчә план чорының беренче елына һәм план чорының икенче елына расланган дотация күләме белән чагыштырганда киметү, тубәндәге очраклардан тыш, рөхсәт ителми:

1) федераль законнарга Россия Федерациясе субъектлары, муниципаль районнар, шәһәр округлары арасында бюджет вәкаләтләрен һәм (яисә) керемнәрен яңадан бүлүгә кiterə торган үзгәрешләр керү;

2) Татарстан Республикасы законнарына һәм алар нигезендә кабул ителгән муниципаль район уставына һәм авыл жирлекләре уставларына муниципаль район һәм авыл жирлеге арасында жирле өhәмияттәге мәсьәләләрне һәм (яисә) бюджет керемнәрен яңадан бүлүгә кiterə торган үзгәрешләр керү;

3) Татарстан Республикасы законнарына Татарстан Республикасы һәм муниципаль районнар (шәһәр округлары) арасында вәкаләтләрне яңадан бүлүгә кiterə торган үзгәрешләр керү.

8. Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы муниципаль районнарның (шәһәр округларының) бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә Татарстан

Республикасы бюджетыннан дотацияләр һәм (яисә) өлеге дотацияләрне физик затлар керемнәренә салымнан түләүләрнең өстәмә нормативларына алмаштыручы керемнәр ала торган муниципаль берәмлекләрнең жирле администрация башлыклары (башкарма-боеру органнары житәкчеләре) белән килешуләр төзи, аларда муниципаль районны (шәһәр округын) социаль-икътисадый үстерү һәм муниципаль районның (шәһәр округының) муниципаль финансларын тернәкләндөрү чаралары карала.

Күрсәтелгән килешуләр төзү тәртибе, сроклары һәм күрсәтелгән килешуләргә таләпләр Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан билгеләнә. Бу килешүләрне төзү тәртибен һәм срокларын бозган өчен һәм жирле үзидарә органнары тарафыннан шундай килешүләрдән барлыкка килгән йөкләмәләрне үтәмәгән өчен жаваплылык Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан билгеләнә һәм агымдагы финанс елында тиешле муниципаль районның (шәһәр округының) финанс хисабы елында йөкләмәләрен үтәү нәтижәләре буенча кулланыла.»;

34) түбәндәге эчтәлекле 44^{2.1} һәм 44^{2.2} статьялар өстәргә:

«44^{2.1} статья. Татарстан Республикасы бюджетыннан Россия Федерациисе субъектлары бюджетларына субсидияләр

1. Татарстан Республикасы бюджетыннан Россия Федерациисе субъектлары бюджетларына субсидияләр дигәндә, Россия Федерациисе субъектлары карамагындағы мәсьәләләр, Россия Федерациисенең һәм Россия Федерациисе субъектларының уртак карамагындағы мәсьәләләр буенча Россия Федерациисе субъектлары дәүләт хакимиите органнары вәкаләтләрен үтәгәндә чыгым йөкләмәләрен һәм жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен үтәү буенча чыгым йөкләмәләрен финанслашу максатларында Татарстан Республикасы бюджетыннан Россия Федерациисе субъекты бюджетына бирелә торган бюджетара трансферлар анлашыла.

2. Татарстан Республикасы бюджетыннан Россия Федерациисе субъектлары бюджетларына субсидияләр бируңең максатлары һәм шартлары тиешле Россия Федерациисе субъектлары дәүләт хакимиятенең иң югары башкарма органнары һәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты арасында Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан билгеләнә торган тәртиптә төзелгән килешуләр белән билгеләнә.

«44^{2.2} статья. Татарстан Республикасы бюджетыннан жирле бюджетларның нисбәтлелеген тәэмин итү чараларына ярдәм итүгә жирле бюджетларга дотацияләр һәм жирле бюджетларга башка дотацияләр

1. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты билгеләгән шартларда, шулай ук муниципаль берәмлекләрнең иң яхши социаль-икътисадый үсеш күрсәткечләрен бүләкләү максатларында жирле бюджетларга Татарстан

Республикасы бюджетыннан жирле бюджетларның нисбәтлелеген тәэмин итү чараларына ярдәм итүгө дотацияләр һәм башка дотацияләр бирелергә мөмкин.

Әлеге пунктның беренче абзацында күрсәтелгән дотацияләрне бүлү методикасы һәм аларны бири қагыйдәләре Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының норматив хокукий актлары белән билгеләнә.

2. Федераль законнарда, Россия Федерациисе Хөкүмәтенең норматив хокукий актларында билгеләнгән очракларда һәм тәртиптә Татарстан Республикасы бюджетыннан аерым муниципаль берәмлекләр бюджетларына башка дотацияләр бирелергә мөмкин, аларны финанс белән тәэмин итү чыганагы күрсәтелгән максатларга федераль бюджеттан Татарстан Республикасы бюджетына бирелгән дотацияләрдән гыйбарәт. Күрсәтелгән дотацияләрне муниципаль берәмлекләр арасында бүлү, Татарстан Республикасы бюджетына ике һәм андан күбрәк муниципаль берәмлек өчен дотацияләр бирелгән очракта, федераль бюджет турында федераль закон яисә Россия Федерациисе Хөкүмәтенең хокукий акты белән расланган буленеш нигезендә Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының норматив хокукий актлары белән раслана.»;

35) 44⁴ статьяда:

- а) 2 пунктны үз көчен югалткан дип танырга;
- б) 3 пункктта:

беренче абзацны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«3. Татарстан Республикасы бюджетыннан жирле бюджетларга субсидияләрне формалаштыруга, бирүгә һәм бүлүгә гомуми таләпләрне, шулай ук муниципаль берәмлекнең чыгым йөкләмәсе күләмен Татарстан Республикасы белән финанслашуның ин чик дәрәҗәсен (процентларда) ачыклау һәм билгеләү тәртибен билгели торган қагыйдәләр Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының норматив хокукий акты белән билгеләнә.»;

түбәндәге эчтәлекле яңа икенче һәм өченче абзацлар өстәргә:

«Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының һәрбер субсидияне бири һәм бүлү тәртибен билгели торган норматив хокукий актлары әлеге пунктның беренче абзацында каралган қагыйдәләр нигезендә кабул ителә.

Муниципаль берәмлек бюджетына субсидия бири шарты муниципаль берәмлек бюджетында (жирле бюджетның жыелма бюджет язмасында) муниципаль берәмлекнең финанслашу максатларында субсидия бирелә торган чыгым йөкләмәләрен үтәүгә алар үтәлеше өчен кирәkle булган күләмдә, Татарстан Республикасы бюджетыннан бири планлаштырыла торган субсидия күләмен дә кертеп, бюджет ассигнованиеләре булудан, шулай ук Татарстан Республикасы бюджетыннан муниципаль берәмлек бюджетына субсидияләр бири турында муниципаль берәмлекнең финанслашу максатларында субсидия бирелә торган чыгым йөкләмәләрен үтәү буенча йөкләмәләре һәм әлеге килешүдә каралган йөкләмәләрне үтәмәгән өчен җаваплылык күздә тотылган килешү төзүдән гыйбарәт.»;

икенче абзацны дүртенче дип санарга һәм аны үз көчен югалткан дип танырга;

өченче абзацны бишенче абзац дип санарга һәм «бүләп бирү» сүзләрен «бирү» сүзенә, «(Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты резерв фонды исәбеннән субсидияләрдән гайре)» сүзләрен «(финанс белән тәэммин итү чыганагы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты резерв фондының бюджет ассигнованиеләре булган субсидияләрдән тыш)» сүзләренә алмаштырырга;

түбәндәге эчтәлекле абзацлар өстәргә:

«Муниципаль берәмлекләр бюджетларына Татарстан Республикасы бюджетыннан субсидияләр бирү жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча жирле үзидарә органнарының чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы белән расланган вәкаләтләрен үтәгәндә барлыкка килә торган чыгым йөкләмәләрен финанслашу максатларында Татарстан Республикасы бюджетыннан муниципаль берәмлекләр бюджетларына бирелә торган субсидияләр исемлеге нигезендә карала.

Татарстан Республикасы бюджетыннан курсателгән исемлеккә туры килми торган муниципаль берәмлекләр бюджетларына субсидияләр бирү, финанс белән тәэммин итү чыганагы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты резерв фондының бюджет ассигнованиеләре булган субсидияләрдән тыш, рөхсәт ителми.»;

в) 4 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«4. Татарстан Республикасы бюджетыннан жирле бюджетларга субсидияләрне муниципаль берәмлекләр арасында бүлү (конкурс нигезендә бүленә торган субсидияләрдән, шулай ук Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының Резерв фонды акчалары исәбеннән субсидияләрдән һәм финанс белән тәэммин итү чыганагы Россия Федерациясе Президентының һәм Россия Федерациясе Хөкүмәтенен резерв фондлары исәбеннән бюджетара трансфертлар булган субсидияләрдән тыш) чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы белән раслана.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының норматив хокукый актларында билгеләнгән очракларда һәм тәртиптә, агымдагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы Законына үзгәрешләр кертмичә генә муниципаль берәмлекләр арасында субсидияләр күләмнәрен бүлүгә үзгәрешләр кертелегә мөмкин.

Муниципаль берәмлекләр арасында конкурс нигезендә бүленә торган Татарстан Республикасы бюджетыннан жирле бюджетларга субсидияләрне, шулай ук Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының Резерв фонды акчалары исәбеннән субсидияләрне һәм финанс белән тәэммин итү чыганагы Россия Федерациясе Президентының һәм Россия Федерациясе Хөкүмәтенен резерв фондлары исәбеннән бюджетара трансфертлар булган субсидияләрне бүлү чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы һәм (яисә) аның нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты актлары белән раслана.

Шул ук вакытта муниципаль берәмлекләр арасында бүләмәгән субсидияләр күләмен тиешле субсидиянең план чорының беренче елына расланган гомуми күләменең 5 процентыннан артмаган һәм тиешле субсидиянең план чорының икенче

елына расланган гомуми күләмнен 10 процентыннан артмаган күләмдә раслау рөхсәт ителә.»;

г) түбәндәге эчтәлекле 4¹ пункт өстәргә:

«4¹. Татарстан Республикасы бюджетыннан жирле бюджетка субсидияләр бирү турында килешу Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы тарафыннан расланган килешүнен үрнәк формасы нигезендә төзелә. Жирле үзидарә органнары тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрен үтәүгә финанс ярдәме күрсәтү максатларында жирле бюджетка субсидия бирү буенча Татарстан Республикасы чыгым йөкләмәсе федераль бюджеттан финанслашкан очракта, әлеге килешу Россия Федерациясе Бюджет кодексының 132 статьясындагы З пунктының беренче абзацында каралган таләпләргә туры килергә тиеш.»;

36) 44⁵ статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«44⁵ статья. Татарстан Республикасы бюджетыннан жирле бюджетларга бирелә торган башка бюджетара трансфертлар

1. Татарстан Республикасы бюджетыннан жирле бюджетларга түбәндәге бюджетара трансфертлар бирелә:

1) жирле үзидарә органнарының федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, муниципаль хокукий актлар белән җайга салынмаган вәкаләтләрен үтәгәндә барлыкка килә торган чыгым йөкләмәләрен, шул исәптән тулы күләмдә финанслашу очрагында;

2) жирле үзидарә органнарының жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрен үтәгәндә барлыкка килә торган чыгым йөкләмәләрен, шул исәптән тулы күләмдә финанслашу очрагында;

3) финанс белән тәэммин итү чыганагы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты резерв фонды булган бюджет ассигнованиеләре бирү очрагында;

4) Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән очракларда (чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законыннан һәм агымдагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы Законына узгәрешләр кертү хакында Татарстан Республикасы законыннан тыш) һәм алар нигезендә кабул ителә торган Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты норматив хокукий актларында билгеләнгән очракларда;

5) Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының норматив хокукий актларында билгеләнгән очракларда.

2. Татарстан Республикасы бюджетыннан башка бюджетара трансфертларны бүлү методикасы һәм аларны бирү кагыйдәләре Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының норматив хокукий актлары белән билгеләнә.

3. Жирле бюджетларга башка бюджетара трансфертларның һәм Татарстан Республикасы бюджетыннан жирле бюджетларның нисбәтлелеген тәэммин итү чараларына ярдәм итү өчен жирле бюджетларга дотацияләрнен гомуми күләмне Татарстан Республикасы бюджетыннан жирле бюджетларга бюджетара трансфертларның (субвенцияләрдән тыш) гомуми күләмнен һәм (яисә) физик

затлар кеременә салымнан түлөүлөрнең өстөмө нормативларына алмаштырылган бюджет тәэмін ителешен тигезлөүгө дотациянең исәпләнгән күләменең (дотациянең исәпләнгән күләме өлешенең) 15 процентыннан артык була алмый.

4. Татарстан Республикасы бюджетыннан жирле бюджетларга башка бюджетара трансферларны муниципаль берәмлекләр арасында бүлү чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы һәм (яисә) аның нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты норматив хокукий актлары белән раслана.

5. Әлеге статьяда билгеләнгән чикләү муниципаль берәмлекләрне, шул исәптән социаль-икътисадый үсеш күрсәткечләренең иң яхшы күрсәткечләренә ирешү, табигый бәла-казалардан һәм башка гадәттән тыш хәлләрдән килгән зыянны бетерү өчен бүләкләү максатларында Татарстан Республикасы бюджетыннан бирелә торган бюджетара трансферлар суммасына, шулай ук Татарстан Республикасы бюджетыннан жирле бюджетларга финанс белән тәэмін иту чыганагы Татарстан Республикасы бюджетына федераль бюджеттан күрсәтелгән максатларга бирелгән башка бюджетара трансферлар булган башка бюджетара трансферлар суммасына арттырылырга мөмкин.»;

37) 44⁶ статьяда:

а) 2 пунктка түбәндәге эчтәлекле 1¹ пунктча өстәргә:

1¹) федераль бюджеттан Татарстан Республикасы бюджетына Россия Федерациясенең аерым вәкаләтләрен Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите органнары тарафыннан гамәлгә ашыруга бирелгән субвенцияләр, мондый вәкаләтләр Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы тарафыннан жирле үзидарә органнарына тапшырылган очракта;»;

б) түбәндәге эчтәлекле 2¹ пункт өстәргә:

«2¹. Татарстан Республикасы бюджетыннан жирле бюджетларга субвенцияләр бирүне күздә тотучы Татарстан Республикасы законнарында тапшырылган вәкаләтләрне гамәлгә ашыру өчен субвенцияләренең гомуми күләмен билгеләү тәртибе һәм мондый субвенцияләренең гомуми күләмен муниципаль берәмлекләр арасында бүлү күрсәткечләре (критерийлары) булырга тиеш.»;

в) 3 пунктның өченче абзацын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Күрсәтелгән методикалар Татарстан Республикасы бюджетыннан жирле бюджетларга финанс яғыннан тәэмін иту чыганагы Татарстан Республикасы бюджетына федераль бюджеттан бирелгән субвенцияләр булган субвенцияләрне бүлү турында нигезләмәләре өлешендә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 133 статьясы нигезендә федераль законнар, һәм (яисә) Россия Федерациясе Президентының норматив хокукий актлары, һәм (яисә) Россия Федерациясе Хөкүмәтенең норматив хокукий актлары белән раслана торган субвенцияләрнең гомуми күләмен билгеләү һәм Россия Федерациясе субъектлары арасында бүлү тәртипләре таләпләренә туры килергә тиеш.»;

г) 6 пунктта «мәктәпкәчә,» сүзен төшереп калдырырга;

д) 6¹ пунктта «мәктәпкәчә мәгариф оешмаларында» сүzlәрен «мәктәпкәчә белем бирү программаларын гамәлгә ашыра торган мәгариф оешмаларында» сүzlәренә алмаштырырга;

е) 7 пункктта «(үзгәртү)» сүzen «(үзгәртү, аларга өстәмәләр керту)» сүzlәренә алмаштырырга;

ж) 8 пунктны үз көчен югалткан дип танырга;

з) 10 пунктның беренче абзацын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«10. Татарстан Республикасы бюджетыннан жирле бюджетларга субвенцияләрне муниципаль берәмлекләр арасында бүлү hәрбер муниципаль берәмлек hәм субвенция тәре буенча Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы белән раслана.»;

и) 11 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«11. Татарстан Республикасы бюджетыннан жирле бюджетларга субвенцияләр Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты билгеләгән тәртиптә бирелә. Финанс ягыннан тәэмим итү чыганагы федераль бюджеттан Татарстан Республикасы бюджетына субвенцияләр булган субвенцияләрне жирле бюджетларга бирү тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән федераль бюджеттан субвенцияләр бирү тәртибенә туры килергә тиеш.»;

38) 44⁸ статьяда:

а) дүртенче hәм бишенче абзацларны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«муниципаль берәмлекләр бюджетларына субсидияләр;

әлеге Кодексның 44¹⁰ статьясында билгеләнгән очракларда Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр;»;

б) жиленче абзацта «шәһәр, авыл жирлекләре жирле үзидарәсенән тиешле органнары тарафыннан Россия Федерациясе бюджет законнарын hәм салымнар, жыемнар турында Россия Федерациясе законнарын үтәү шарты белән» сүzlәрен «шәһәр, авыл жирлекләре жирле үзидарә органнары тарафыннан муниципаль районнар бюджетларыннан шәһәр, авыл жирлекләре бюджетларына бюджетара трансфертлар бирү кагыйдәләрендә билгеләнгән шартларны үтәгәндә» сүzlәренә алмаштырырга;

в) түбәндәге эчтәлекле абзацлар өстәргә:

«Муниципаль районнар бюджетларыннан шәһәр, авыл жирлекләре бюджетларына Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән бирелә торган бюджетара трансфертлар, шул исәптән муниципаль районнар бюджетларына шәһәр, авыл жирлекләренә дотацияләр исәпләү hәм бирү буенча Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите органнары вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен бирелә торган субвенцияләр шәһәр, авыл жирлекләренән тиешле жирле үзидарә органнары тарафыннан Татарстан Республикасы бюджетыннан жирле бюджетларга әлеге Кодексның 44 статьясында каралган бюджетара трансфертлары бирүнен төп шартларын үтәү шарты белән бирелә.

Жирле бюджетлардан финанс белән тәэмим итү чыганагы Татарстан Республикасы бюджетыннан максатчан билгеләнешле субсидияләр, субвенцияләр hәм башка бюджетара трансфертлар булган бюджетара трансфертларны бирү

максатлары, тәртибе һәм шартлары муниципаль берәмлекләр вәкиллекле органнарының Татарстан Республикасы законнары һәм (яисә) башка норматив хокукий актлары нигезендә кабул ителгән муниципаль хокукий актлары белән билгеләнә.»;

39) 44⁹ статьяда:

а) 2 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«2. Жирлекләрнең бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә муниципаль район бюджетыннан дотацияләр шушы муниципаль район составына керүче жирлекләргә муниципаль район вәкиллекле органнарының Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм әлеге Кодекс таләпләре нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукий актлары нигезендә бирелә.

Жирлекләрнең бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә муниципаль район бюджетыннан дотацияләрнең гомуми күләме ел саен чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) муниципаль район бюджеты проектын төзегәндә жирлекләрнең бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә әлеге муниципаль район составына керүче жирлекләрнең бюджетларына бирелә торган һәм жирлекләрнең исәпләнгән бюджет тәэммин ителешен тигезләү критериена жирлекләрнең суммар ихтыяжларын һәм керем алу мөмкинлекләрен бәяләүдәге аерманы исәпкә алыш ирешү зарурлығыннан чыгып санала торган дотацияләрнең суммар күләме буларак билгеләнә.

Жирлекләрнең бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә муниципаль район бюджетыннан дотацияләрне муниципаль берәмлекләр арасында булы әлеге Кодекска 12 нче күшымтада билгеләнгән тәртип нигезендә гамәлгә ашырыла.»;

б) 3 пунктка түбәндәге эчтәлекле абзац өстәргә:

«Әгәр муниципаль район бюджеты проекты чираттагы финанс елына һәм план чорына расланса, план чорына муниципаль район бюджетыннан бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә дотацияләрнең шәһәр, авыл жирлекләре арасында бүленмәгән күләмен күрсәтелгән дотацияләрнең план чорының беренче елына расланган гомуми күләменнән 20 проценттан артмаган һәм күрсәтелгән дотацияләрнең план чорының икенче елына расланган гомуми күләменнән 20 проценттан артмаган күләмдә раслау рөхсәт ителә.»;

в) 4 пунктка түбәндәге эчтәлекле абзац өстәргә:

«Жирлекләрнең исәпләнгән бюджет тәэммин ителеше дәрәҗәсен ачыклаганда хисап чоры өчен факттагы керемнәр һәм чыгымнар күрсәткечләрен һәм (яисә) аерым жирлекләрнең фаразлана торган керемнәрен һәм чыгымнарын куллану рөхсәт ителми.»;

г) түбәндәге эчтәлекле 5 пункт өстәргә:

«5. Әлеге статьяның 4 пунктында каралган дотацияләр бирелгән очракта, муниципаль районның финанс органы муниципаль район бюджетыннан жирлекләрнең бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә дотацияләр алучы муниципаль берәмлекләрнең жирле администрация башлыклары (башкарма-боеру органнары житәкчеләре) белән килешүләр төзергә хокуклы, жирлекне социаль-икътисадый үстерү һәм жирлекнең муниципаль финансларын тернәкләндерү чаралары карала.

Килешүләрне төзү тәртибе, сроклары һәм әлеге пунктта күрсәтелгән килешүләргә таләпләр муниципаль берәмлекнен жирле администрациясе (башкарма-боеру органы) тарафыннан билгеләнә.»;

40) 44¹⁰ статьяда:

а) 2 пункту:

беренче абзацта «жирлекләргә финанс ярдәменең региональ фонды бюджет ассигнованиеләрендә» сүzlәрен «Татарстан Республикасы бюджетыннан жирлекләрнең бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә дотацияләр бирү өчен бюджет ассигнованиеләре күләмен формалаштырганда» сүzlәренә алмаштырырга;

икенче абзацта «вәкиллекле органнарына» сүzlәрен «жирле үзидарә органнарына» сүzlәренә алмаштырырга, «жирлекләр» сүзен «шәһәр, авыл жирлекләре» сүzlәренә алмаштырырга;

өченче абзацта «муниципаль районнарга (шәһәр округларына) финанс ярдәменең региональ фонды бюджет ассигнованиеләрендә» сүzlәрен «Татарстан Республикасы бюджетыннан муниципаль районнарың (шәһәр округларының) бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә дотацияләр бирү өчен бюджет ассигнованиеләре күләмен формалаштырганда» сүzlәренә алмаштырырга;

икенче абзацта «вәкиллекле органнарына» сүzlәрен «жирле

б) 3 пунктның бишенче абзацында «бюджетара» сүзен төшереп калдырырга, «кимрәк» сүзен «азрак» сүзенә алмаштырырга;

в) 4 пунктның беренче абзацында «бюджетара» сүзен төшереп калдырырга;

г) 5 пункту:

беренче абзацта «бюджетара субсидияләр» сүзен «субсидияләр» сүзенә алмаштырырга;

икенче абзацта «бюджетара субсидияләр күчерү» сүzlәрен «субсидияләр күчерү» сүzlәрен алмаштырырга, «субсидияләр суммасы» сүzlәрен «субсидияләр күләмен» сүzlәренә алмаштырырга, «караган салымнардан» сүzlәреннән соң «, жирле салымнардан һәм жыемнардан» сүzlәрен өстәргә;

41) 44¹¹ статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«44¹¹ статья. Жирле бюджетлардан муниципаль берәмлекләр бюджетларына субсидияләр

1. Россия Федерациисе Бюджет кодексы һәм әлеге Кодекс таләпләре нигезендә кабул ителә торган муниципаль берәмлек вәкиллекле органының норматив хокукый актларында каралган очракларда һәм тәртиптә жирле үзидарә органнарының жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл иту вәкаләтләрен башкарганда барлыкка килә торган чыгым йөкләмәләрен финанслашу максатларында муниципаль берәмлек бюджетыннан башка муниципаль берәмлекләр бюджетларына субсидияләр бирелергә мөмкин.

2. Элеге статьяда күрсәтелгән субсидияләрне бирү максатлары һәм шартлары жирле администрацияләр арасында бюджетыннан субсидия бирелә торган

муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы каары белән билгеләнгән тәртиптә төзелә торган килешүләр белән билгеләнә.»;

42) 44¹³ статьяда «очракларда һәм тәртиптә» сүzlәреннән соң «төзелгән килешүләр нигезендә жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләре өлешен гамәлгә ашыруга» сүzlәрен өстәргә;

43) 47 статьяның 1 пунктында:

а) беренче абзацта «башкарма органнары» сүzlәреннән соң «, Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм әлеге Кодекста башкасы каралмаган булса,» сүzlәрен өстәргә;

б) «башкарма-боеру органының» сүzlәрен «жирле администрациянең (башкарма-боеру органының)» сүzlәренә алмаштырырга;

44) 47¹ статьяда:

а) 1 пунктта «(вазыйфаи затлары)» сүzlәрен төшереп калдырырга;

б) 2 пунктның алтынчы абзацында «бюджет акчаларының баш администраторлары» сүzlәрен «бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бюджет керемнәренең баш администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары (алга таба – бюджет акчаларының баш администраторлары, бюджет чарапарының баш администраторлары)» сүzlәренә алмаштырырга, «әчке финанс контроле һәм» сүzlәрен төшереп калдырырга;

в) 3 пунктта «(вазыйфаи затлары)» сүzlәрен төшереп калдырырга;

г) 4 пунктта:

беренче абзацны үз көчен югалткан дип танырга;

икенче абзацта «тиешенчә Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы, жирле администрация органы (вазыйфаи затлары) булып торучы муниципаль финанс контроле органы» сүzlәрен «Федераль казначылык» сүzlәренә алмаштырырга, «әчке финанс контролен һәм» сүzlәрен төшереп калдырырга;

45) 49 статьяда:

а) жиденче абзацта «бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бюджет керемнәренең баш администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары» сүzlәрен «бюджет акчаларының баш администраторлары» сүzlәренә алмаштырырга;

б) унынчы абзацка «, шулай ук Татарстан Республикасы Финанс министрлыгына муниципаль берәмлекнең чыгым йөкләмәләре реестрын тапшыру тәртибен раслый» сүzlәрен өстәргә;

в) утызынчы абзацны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты актлары нигезендә принципалның финанс хәлен тикшерүне (анализлауны), принципалның Татарстан Республикасы дәүләт гарантиясе бирелгәндә гарантия буенча йөкләмәләрне тулы күләмдә яисә кайсы да булса өлешендә үтәгән гарант тарафыннан принципалга карата регресс таләбе бирүгә бәйле рәвештә киләчәктә барлыкка килергә мөмкин йөкләмәләрен

үтәүгә бирелә торган тәэмүн ителешнең житәрлек, ышанычлы булын һәм ликвидлылыгын тикшерүне, шулай ук принципалның финанс хәленә мониторинг ясауны, Татарстан Республикасы дәүләт гарантиясе бирелгәннән соң тәкъдим ителгән тәэмүн ителешнең житәрлек, ышанычлы булын һәм ликвидлылыгын контролльдә тотуны гамәлгә ашыра;»;

46) 50 статьяның 3 пунктын үз көчен югалткан дип танырга;

47) 50 статьяның ундуртенче абзацында «Татарстан Республикасы бюджеты акчаларын баш бүлүчеләрдән, Татарстан Республикасы бюджеты қытлыгын финанслау чыганаклары баш администраторларыннан, Татарстан Республикасы бюджеты керемнәре баш администраторларыннан» сүzlәрен «Татарстан Республикасы бюджеты акчаларының баш администраторлары» сүzlәренә алмаштырырга;

48) 53 статьяның 1 пунктында «финанс органнарыннан,» сүzlәреннән соң «Татарстан Республикасы территориаль мәжбүри медицина иминияте фондының идарә органнарыннан,» сүzlәрен өстәргә;

49) 55 статьяның 4 пунктында икенче жәмләне түбәндәге редакциядә бәян итәргә: «Күрсәтелгән субсидияләрне бирү һәм бүлү тәртипләре тиешле Татарстан Республикасы дәүләт программасында билгеләнә.»;

50) 61 статьяның 4 пунктындагы сигезенче абзацны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килүче елның 1 гыйнварына Татарстан Республикасы эчке дәүләт бурычының ин югары чиге һәм (яисә) Татарстан Республикасы тышкы дәүләт бурычының ин югары чиге;»;

51) 77 статьяның 3 пунктындагы сигезенче абзацта татарча текст үзгәрми;

52) 77¹ статьяның 2 пунктындагы беренче абзацта «Татарстан Республикасы бюджеты акчаларын баш бүлүчеләр, Татарстан Республикасы бюджеты керемнәренең баш администраторлары, Татарстан Республикасы бюджеты қытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары» сүzlәрен «Татарстан Республикасы бюджеты акчаларының баш администраторлары» сүzlәренә алмаштырырга;

53) 78 статьяның 5 пунктында:

- а) беренче һәм икенче абзацларны үз көчләрен югалткан дип танырга;
- б) түбәндәге эчтәлекле яңа өченче һәм дүрттенче абзацлар өстәргә:

«Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы бюджет йөкләмәләрен һәм акчалата йөкләмәләрне исәпкә куйганда, акчалата йөкләмәләрне түләүне

санкцияләгәндә, әлеге статьяның 1 пунктындағы үзе тарафыннан билгеләнгән тәртиптә түбәндәгеләрне тикшереп тора:

бюджет йөклөмәләрен тиешле бюджет йөклөмәләре лимитларыннан яисә бюджет акчаларын алучыга житкерелгән бюджет ассигнованиеләреннән арттырмауны, шулай ук бюджет йөклөмәсе турында мәгълүматның бюджетларның чыгымнар классификациясе кодына туры килү-килмәвен;»;

в) түбәндәге эчтәлекле бишенче – тугызынчы абзацлар өстәргә:

«акчалата йөклөмә турындағы мәгълүматның исәпкә қуелган тиешле бюджет йөклөмәсе турындағы мәгълүматка туры килү-килмәвен;

акчалата йөклөмәгә түләү өчен булган түләү документында күрсәтелгән мәгълүматның акчалата йөклөмә турындағы мәгълүматка туры килү-килмәвен;

акчалата йөклөмә барлыкка килүне раслый торган документларның булуын.

Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән һәм әлеге статьяның 1 пунктында каралган тәртиптә, әлеге пунктта күрсәтелгән мәгълүматка өстәп, контролъгә алынырга тиешле бүтән мәгълүмат билгеләнергә мөмкин.

Бюджет йөклөмәсе дәүләт контракты нигезендә барлыкка килгән очракта, дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законнарында каралган контрактлар реестрында дәүләт контракты турындағы белешмәләрнең һәм дәүләт контракты нигезендә барлыкка килгән бюджет йөклөмәсенең исәпкә қуелуы турындағы белешмәләрнең дәүләт контракты шартларына туры килү-килмәве өстәмә рәвештә контролъдә тотыла.»;

г) өченче һәм дүртенче абзацларны тиешенчә унынчы һәм унберенче абзацлар дип санарага;

54) 80² статьяның 2 пунктындағы икенче абзацында «сатып алуларның планнарын» сүzlәрен «сатып алуларның план-графикларын» сүzlәренә алмаштырырга;

55) 97¹ статьяда:

а) 3 пунктта:

дүртенче абзацта «керемнәрнең ярдәмче төрләре, чыгымнар төрләре төркемчәләре һәм (яисә) элементлары, бюджетлар кытлыкларын финанслау чыганаклары төрләре кодлары буенча бюджетлар счетлары гамәлләре» сүzlәрен «дәүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләү кодлары буенча бюджет акчалары белән гамәлләр» сүzlәренә алмаштырырга;

бишенче абзацта «бюджет үтәлешенең һәм бюджет хисаплылыгының анализы, шулай ук финанс хисабы елында дәүләт (муниципаль) йөклөмәсен үтәү турында һәм бюджет акчаларын баш бүлүчеләр (бүлүчеләр, алучылар) тарафыннан бюджет ассигнованиеләреннән файдалануның башка нәтиҗәләре турында белешмәләр» сүzlәрен «, бюджет үтәлеше турында хисапта бирелгән мәгълүматка өстәп, Россия Федерациясе Финанс министрлыгының норматив хокукий

актларында билгеләнгән мәгълүматны ачу таләпләренә туры китереп, бюджет үтәлеше турында мәгълүмат» сүzlәrenә алмаштырырга;

- б) 4 пунктта «һәм стандартларын» сүzlәren төшереп калдырырга;
- в) түбәндәге эчтәлекле 4 пункт өстәргә:

«4¹. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары буенча физик затларга хезмәт өчен түләү һәм башка түләүләрне исәпләү буенча, шулай ук Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына алар белән бәйле мәжбүри түләүләрне исәпләү һәм аларны күчерү буенча, бюджет хисабын, бюджет һәм автоном учреждениеләрнең берләштерелгән хисабын, бюджет исәбе белешмәләренә нигезләнеп төзелә торган башка мәжбүри хисапны төзү һәм тапшыруны кертеп, бюджет исәбен алыш бару буенча, мондый хисапны тиешле дәүләт органнарына бирүне тәэммин итү буенча Татарстан Республикасы башкарма хакимиите органнары (аларның территориаль органнары, ведомство буйсынуындагы казна учреждениеләре) вәкаләтләре, Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләргә нигезләнеп, Татарстан Республикасы Финанс министрлыгына тапшырылырга мөмкин.»;

- г) 5 пунктта:

беренче абзацта «Татарстан Республикасы бюджеты (жирле бюджет) акчаларын баш булучеләр, Татарстан Республикасы бюджеты (жирле бюджет) керемнәренең баш администраторлары, Татарстан Республикасы бюджеты (жирле бюджет) кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары» сүzlәren «Татарстан Республикасы бюджеты (жирле бюджет) акчаларының баш администраторлары» сүzlәrenә алмаштырырга, «жыелма» сүzen төшереп калдырырга;

икенче абзацта «жыелма» сүzen төшереп калдырырга;

- д) 6 пунктта «жыелма» сүzen төшереп калдырырга;

56) 97² статьяга түбәндәге эчтәлекле 4 пункт өстәргә:

«4. Элеге статья нигезендә Татарстан Республикасы Финанс министрлыгына бюджет хисабын тапшыру ул билгеләгән срокларда гамәлгә ашырыла.»;

57) 97³ статьяның 2 пунктындағы икенче абзацына түбәндәге эчтәлекле жөмлә өстәргә: «Жирле бюджет үтәлеше турындағы еллық хисапны тышкы тикшерү, муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы Татарстан Республикасы Хисап палатасы белән ача тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру вәкаләтләрен тапшыру турында килешү төзегән очракта һәм «Татарстан Республикасы Хисап палатасы турында» Татарстан Республикасы Законында билгеләнгән тәртиптә, Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләрен үтәп һәм федераль законнарда билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алыш, Татарстан Республикасы Хисап палатасы тарафыннан гамәлгә ашырыла ала.»;

58) 97⁴ статьяның 2 пунктындағы 5 пунктчасында «аңлатма языу» сүzlәren «Татарстан Республикасы бюджеты үтәлеше турында еллық хисапка бюджет үтәлешенә һәм бюджет хисабына анализны үз эченә алган аңлатма языу һәм дәүләт

йөклөмәсен үтәү һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләреннән файдалануның башка нәтижәләре турында белешмәләр» сүzlәrenә алмаштырырга;

59) 98 статьяда:

а) 1 пунктның беренче абзацында «Россия Федерациясе бюджет законнарын һәм бюджет мәнәсәбәтләрен жайга сала торган башка норматив хокукый актларны» сүzlәren «бюджет мәnәsәbәtләren жайга сала торган хокукый актлар нигезләmәlәren, физик затларга Татарстан Республикасы бюджет системасы бюджетларыннан гавами норматив йөклөmәlәrне һәм башка түләуләр буенча йөклөmәlәrне, шулай ук дәүләт (муниципаль) контрактлары, бюджеттан акча бирү турында шартнамәләр (килешүләр) шартларын үтәү өчен нигез булган хокукый актларны» сүzlәrenә алмаштырырга;

б) 2 пунктта «Бюджет мәnәsәbәtләre өлкәсендә» сүzlәren төшереп калдырырга;

в) 3 пунктта «Бюджетка караган хокук мәnәsәbәtләre өлкәсендә», «(вазыйфаи затлары)», «, муниципаль берәмлекләrneç финанс органнарының» сүzlәren төшереп калдырырга;

60) 100 статьяны үз көчен югалткан дип танырга;

61) 101 статьяның 2 пунктын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«2. Эчке дәүләт финанс контроле Россия Федерациясе Хөкүмәтенен норматив хокукый актлары белән расланган федераль стандартлар нигезендә Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы, эчке дәүләт (муниципаль) финанс контроленен федераль стандартларында каралган очракларда, эчке дәүләт финанс контроле вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны тәэмин итә торган ведомство хокукый актларын (стандартларын) чыгара ала.»;

62) 1 нче күшүмтада:

а) 1 пунктның бишенче абзацында «финанс ярдәменен тиешле фондыннан» сүzlәren «Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәbenнәn» сүzlәrenә алмаштырырга;

б) түбәндәге эчтәлекле 1¹ пункт өстәргә:

«1¹. Физик затлар кеременә салымнан түләуләrneç өстәмә нормативы өтердән соңғы дүртөнчे санга кадәрле төгәллек белән исәпләnө.»;

в) 2 пунктта:

беренче абзацта «финанс ярдәменен тиешле фондыннан» сүzlәren «Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәbenнәn» сүzlәrenә алмаштырырга;

дүртөнчे абзацта «бюджетына финанс ярдәменен тиешле фондыннан» сүzlәren «бюджетына Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәbenнәn» сүzlәrenә алмаштырырга;

бишенче абзацта «финанс ярдәменен тиешле фондыннан» сүzlәren «Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәbenнәn» сүzlәrenә алмаштырырга;

63) 2 нче күшымтаны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Татарстан Республикасы
Бюджет кодексына
2 нче күшымта

**Жирлекләрнең бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә
Татарстан Республикасы бюджетыннан дотацияләр булдыру һәм бүлү тәртибе**

1. Жирлекләрнең бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә дотацияләр күләме, күрсәтелгән муниципаль берәмлекләрнең жирле үзидарә органнары тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрен гамәлгә ашыру буенча шәһәр жирлекләренең, авыл жирлекләренең финанс мөмкинлекләрен тигезләү критериеларына ирешу зарурлығыннан чыгып, ел саен чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты проектын төзегәндә билгеләнә.

2. Жирлекләрнең бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә дотацияләрнең гомуми күләме өлеге Кодексның 44¹⁰ статьясы нигезендә Татарстан Республикасы бюджетына шәһәр, авыл жирлекләре бюджетларыннан күчерелә торган субсидияләр күләмнән ким булырга тиеш түгел.

3. Авыл жирлекләренең жирле үзидарә органнары тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрен гамәлгә ашыру буенча авыл жирлекләренең финанс мөмкинлекләрен тигезләү критерие, авыл жирлекләре арасында бер кешегә исәпләнгән шартлы салым потенциалы күләменең минималь күрсәткечен Татарстан Республикасы бюджетыннан авыл жирлекләре бюджетларына авыл жирлекләренең бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә дотацияләр яисә муниципаль районнарың жирле үзидарә органнары тарафыннан шәһәр, авыл жирлекләре бюджетларына дотацияләр исәпләү һәм бирү буенча Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән авыл жирлекләре бюджетларына дотацияләр бирү өчен каралган муниципаль районнар бюджетларына субвенцияләр өлешен бирү нәтижәсендә арттыру зарурлығыннан чыгып, ел саен чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты проектын төзегәндә билгеләнә.

Авыл жирлекләренең жирле үзидарә органнары тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрен гамәлгә ашыру буенча авыл жирлекләренең финанс мөмкинлекләрен тигезләү критерие буларак билгеләнә торган дәрәҗә түбәндәге формула буенча билгеләнә:

$$K_{\text{СП}} = \left(\frac{УНП_{\text{СП}}^i}{\Psi_{\text{СП}}^i} \right)_{\min} \times \text{Коэф}_{\text{ипц}},$$

монда:

$K_{\text{СП}}$ – авыл жирлекләренең жирле үзидарә органнары тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрен гамәлгә ашыру буенча авыл жирлекләренең финанс мөмкинлекләрен тигезләү критерие;

$УНП_{\text{СП}}^i$ – тигезләүгә кадәр i -авыл жирлегенең шартлы салым потенциалы, ул әлеге Кодексның 7 нче күшүмтасында билгеләнгән Тәртип нигезендә исәпләп чыгарыла;

$\Psi_{\text{СП}}^i$ – i -авыл жирлегенең халык саны;

$\left(\frac{УНП_{\text{СП}}^i}{\Psi_{\text{СП}}^i} \right)_{\text{мин}}$ – тигезләүгә кадәр бер кешегә исәпләгәндә шартлы салым потенциалы күләменең авыл жирлекләре арасында минималь күрсәткече;

Коэф_{инц} – Татарстан Республикасының социаль-икътисадый үсеше фаразы нигезендә куллану бәяләре индексы.

4. Шәһәр жирлекләренең жирле үзидарә органнары тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрен гамәлгә ашыру буенча шәһәр жирлекләренең финанс мөмкинлекләрен тигезләү критерие, шәһәр жирлекләре арасында бер кешегә исәпләнгән шартлы салым потенциалы күләменең минималь күрсәткечен Татарстан Республикасы бюджетыннан шәһәр жирлекләре бюджетларына жирлекләрнең бюджет тәэмүн ителешен тигезләүгә дотацияләр яисә муниципаль районнарның жирле үзидарә органнары тарафыннан шәһәр, авыл жирлекләре бюджетларына дотацияләр исәпләү һәм бирү буенча Татарстан Республикасы дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән шәһәр жирлекләре бюджетларына дотацияләр бирү өчен каралган муниципаль районнар бюджетларына субвенцияләр өлешен бирү нәтижәсендә арттыру зарурлығыннан чыгып, ел саен чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты проектын төзегәндә билгеләнә.

Шәһәр жирлекләренең жирле үзидарә органнары тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрен гамәлгә ашыру буенча шәһәр жирлекләренең финанс мөмкинлекләрен тигезләү критерие буларак билгеләнә торган дәрәҗә түбәндәгә формула буенча билгеләнә:

$$K_{\text{ГП}} = \left(\frac{УНП_{\text{ГП}}^i}{\Psi_{\text{ГП}}^i} \right)_{\text{мин}} \times \text{Коэф}_{\text{инц}},$$

монда:

$K_{\text{ГП}}$ – шәһәр жирлекләренең жирле үзидарә органнары тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрен гамәлгә ашыру буенча шәһәр жирлекләренең финанс мөмкинлекләрен тигезләү критерие;

$УНП_{\text{ГП}}^i$ – тигезләүгә кадәр i -шәһәр жирлегенең шартлы салым потенциалы, ул әлеге Кодексның 7 нче күшүмтасында билгеләнгән Тәртип нигезендә исәпләп чыгарыла;

$\Psi_{\text{ГП}}^i$ – i-шәһәр жирлегенең халық саны;

$$\left(\frac{\text{УНП}_{\text{ГП}}^i}{\Psi_{\text{ГП}}^i} \right)_{\min}$$
 – тигезләүгә кадәр бер кешегә исәпләгәндә шартлы салым потенциалы күләменең шәһәр жирлекләре арасында минималь күрсәткече;

Коэф_{ипп} – Татарстан Республикасының социаль-икътисадый үсеше фаразы нигезендә куллану бәяләре индексы.

5. Жирлекләренең бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә дотацияләр шәһәр жирлекләренең бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә дотацияләрне һәм авыл жирлекләренең бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә дотацияләрне үз эченә ала.

Шәһәр жирлекләренең бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә дотацияләрне шәһәр жирлекләре бюджетлары арасында бүлү өлеге Тәртипнең 6 – 15 пунктлары нигезендә башкарыла, шул ук вакытта өлеге Кодексның 44¹ статьясындагы З пунктында каралган дотацияләр өлешләре арасындағы нисбәт ел саен чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты проектын төзегәндә билгеләнә.

Авыл жирлекләренең бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә дотацияләрне авыл жирлекләре бюджетлары арасында бүлү өлеге Тәртипнең 16 – 25 пунктлары нигезендә башкарыла, шул ук вакытта өлеге Кодексның 44¹ статьясындагы З пунктында каралган дотацияләр өлешләре арасындағы нисбәт ел саен чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты проектын төзегәндә билгеләнә.

6. J-шәһәр жирлеге өчен, халық саныннан чыгып, шәһәр жирлекләренең бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә Татарстан Республикасы бюджетыннан дотацияләр күләме түбәндәге формула буенча билгеләнә:

$$ДЧ_{\text{ГП}}^j = V_{\text{ГПч}} \times \frac{\Psi_{\text{ГП}}^j}{\sum_{j=1}^n \Psi_{\text{ГП}}^j},$$

монда:

$ДЧ_{\text{ГП}}^j$ – j-шәһәр жирлеге өчен, халық саныннан чыгып, Татарстан Республикасы бюджетыннан шәһәр жирлекләренең бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә дотацияләр күләме;

$V_{\text{ГПч}}$ – халық саныннан чыгып, шәһәр жирлекләренең бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә дотацияләр күләме;

$\Psi_{\text{ГП}}^j$ – j-шәһәр жирлегенең халық саны;

n – Татарстан Республикасы бюджетыннан дотацияләр алу хокукуна ия шәһәр жирлекләре саны.

7. Шәһәр жирлекләренең бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә Татарстан Республикасы бюджетыннан дотацияләр күләме, исәпләнгән бюджет тәэммин ителеше дәрәҗәсеннән чыгып, катнаш ысул белән билгеләнә. Дотацияләрнең беренче өлеше – исәпләнгән бюджет тәэммин ителешен пропорциональ тигезләү

ысулын кулланып; дотацияләрнең икенче өлеше «гарантияләнгән минимум»га кадәр тигезләү ысулын кулланып бүленә:

$$D^i = D_1^i + D_2^i,$$

монда:

D^i – i-шәһәр жирлегенә Татарстан Республикасы бюджетыннан шәһәр жирлекләренең бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә, исәпләнгән бюджет тәэммин ителеше дәрәжәсенән чыгып, дотацияләрнең гомуми күләме;

D_1^i – i-шәһәр жирлегенә пропорциональ тигезләү ысулы белән бүленә торган дотацияләр өлеше күләме;

D_2^i – i-шәһәр жирлегенә «гарантияләнгән минимум»га кадәр тигезләү ысулы белән бүленә торган дотацияләр өлеше күләме.

8. Шәһәр жирлекләренең бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә исәпләнгән бюджет тәэммин ителеше дәрәжәсенән чыгып төрле ысуллар белән бүленә торган дотацияләрнең өлешләре арасындағы нисбәт ел саен чираттагы финанс елына hәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты проектын төзегәндә билгеләнә.

9. Дотацияләр өлешен исәпләнгән бюджет тәэммин ителешен пропорциональ тигезләү ысулын кулланып бүлү түбәндәге формула буенча башкарыла:

$$D_1^i = d_{\text{пп}} \times V_{\text{ГПрбо}} \times \frac{H^i}{H},$$

монда:

D_1^i – i-шәһәр жирлегенә пропорциональ тигезләү ысулы белән бүленә торган дотацияләр өлеше күләме;

$d_{\text{пп}}$ – шәһәр жирлекләренең бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә, исәпләнгән бюджет тәэммин ителеше дәрәжәсенән чыгып, пропорциональ тигезләү ысулын кулланып бүленә торган дотацияләр өлеше;

$V_{\text{ГПрбо}}$ – шәһәр жирлекләренең бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә, исәпләнгән бюджет тәэммин ителеше дәрәжәсенән чыгып, дотацияләр күләме;

H^i – шәһәр жирлекләренең исәпләнгән бюджет тәэммин ителешен тигезләү критерие буларак билгеләнгән исәпләнгән бюджет тәэммин ителеше дәрәжәсенә i-шәһәр жирлеге ирешүе өчен кирәклे акчалар күләме;

H – шәһәр жирлекләренең исәпләнгән бюджет тәэммин ителешен тигезләү критерие буларак билгеләнгән исәпләнгән бюджет тәэммин ителеше дәрәжәсенә барлык шәһәр жирлекләре ирешүе өчен кирәкле акчалар күләме.

10. Шәһәр жирлекләренең исәпләнгән бюджет тәэммин ителешен тигезләү критерие буларак билгеләнгән исәпләнгән бюджет тәэммин ителеше дәрәжәсенә i-шәһәр жирлегенең ирешүе өчен кирәкле акчалар күләме түбәндәге формула буенча исәпләп чыгарыла:

$$H^i = IBP^i \times \chi^i \times (K - BO_{расч}^i) \times \frac{\sum_{i=1}^n UNP^i}{\sum_{i=1}^n \chi^i},$$

монда:

H^i – шәһәр жирлекләренең исәпләнгән бюджет тәэмин ителешен тигезләү критерие буларак билгеләнгән исәпләнгән бюджет тәэмин ителеше дәрәжәсенә i -шәһәр жирлеге ирешүе өчен кирәкле акчалар күләме;

IBP^i – i -шәһәр жирлегенең әлеге Кодекска 6 нчы күшымтада билгеләнгән Тәртип нигезендә исәпләп чыгарыла торган бюджет чыгымнары индексы;

χ^i – i -шәһәр жирлегенең халык саны;

K – шәһәр жирлекләренең исәпләнгән бюджет тәэмин ителешен тигезләү критерие;

$BO_{расч}^i$ – i -шәһәр жирлегенең исәпләнгән бюджет тәэмин ителеше дәрәжәсе;

UNP^i – i -шәһәр жирлегенең әлеге Кодекска 7 нче күшымтада билгеләнгән Тәртип нигезендә исәпләп чыгарыла торган шартлы салым потенциалы;

n – Татарстан Республикасында шәһәр жирлекләре саны.

11. Шәһәр жирлекләренең исәпләнгән бюджет тәэмин ителешен тигезләү критерие ел саен чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты проектын төзегендә муниципаль берәмлекләрнең суммар ихтыяжларын һәм керем мөмкинлекләрен бәяләгендәге аерманы исәпкә алып билгеләнә.

12. Шәһәр жирлекләренең исәпләнгән бюджет тәэмин ителешен тигезләү критерие буларак билгеләнгән исәпләнгән бюджет тәэмин ителеше дәрәжәсенә ирешү өчен житми торган акчалар күләме шәһәр жирлекләренең исәпләнгән бюджет тәэмин ителешен тигезләү критериеннан кимрәк булган шәһәр жирлекләре буенча гына исәпләп чыгарыла:

$$(BO_{расч}^i < K).$$

13. Шәһәр жирлекләре арасында исәпләнгән бюджет тәэмин ителеше дәрәжәсенән чыгып буленә торган шәһәр жирлекләренең бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә дотацияләрнең беренче өлешен бүлгәннән соң, шәһәр жирлекләренең исәпләнгән бюджет тәэмин ителешенең ирешелгән дәрәжәсе билгеләнә, ул шәһәр жирлекләре арасында исәпләнгән бюджет тәэмин ителеше дәрәжәсенән чыгып буленә торган шәһәр жирлекләренең бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә дотацияләрнең икенче өлешен бүлгәндә кулланыла һәм түбәндәге формула буенча исәпләп чыгарыла:

$$BO_1^i = BO_{расч}^i + \frac{H^i \times \sum_{i=1}^n \chi^i}{IBP^i \times \chi^i \times \sum_{i=1}^n UNP^i},$$

монда:

BO_i^i – шәһәр жирлекләре арасында исәпләнгән бюджет тәэмүн ителеше дәрәҗәсеннән чыгып бүленә торган шәһәр жирлекләренең бюджет тәэмүн ителешен тигезләүгә дотацияләрнең беренче өлешен бүлгәннән соң i -шәһәр жирлегенең исәпләнгән бюджет тәэмүн ителеше дәрәҗәсе;

$BO_{расч}^i$ – шәһәр жирлекләре арасында исәпләнгән бюджет тәэмүн ителеше дәрәҗәсеннән чыгып бүленә торган шәһәр жирлекләренең бюджет тәэмүн ителешен тигезләүгә дотацияләр бүлгәнгә кадәр i -шәһәр жирлегенең исәпләнгән бюджет тәэмүн ителеше дәрәҗәсе;

H^i – шәһәр жирлекләре арасында исәпләнгән бюджет тәэмүн ителеше дәрәҗәсеннән чыгып бүленә торган i -шәһәр жирлегенә шәһәр жирлекләренең бюджет тәэмүн ителешен тигезләүгә дотацияләрнең беренче өлеше күләме;

IBR^i – i -шәһәр жирлегенең әлеге Кодекска 6 нчы күшымтада билгеләнгән Тәртип нигезендә исәпләп чыгарыла торган бюджет чыгымнары индексы;

$Ч^i$ – i -шәһәр жирлегенең халык саны;

$УНП^i$ – i -шәһәр жирлегенең әлеге Кодекска 7 нче күшымтада билгеләнгән Тәртип нигезендә исәпләп чыгарыла торган шартлы салым потенциалы;

n – Татарстан Республикасында шәһәр жирлекләре саны.

14. Дотацияләр өлешен «гарантияләнгән минимум»га кадәр тигезләү ысулын кулланып булу түбәндәге формула буенча башкарыла:

$$D_2^i = IBR^i \times Ч^i \times (BO - BO_1^i) \times \frac{\sum_{i=1}^n УНП^i}{\sum_{i=1}^n Ч^i},$$

монда:

D_2^i – i -шәһәр жирлегенә «гарантияләнгән минимум»га кадәр тигезләү ысулы белән бүленә торган дотацияләр өлеше күләме;

BO – исәпләнгән бюджет тәэмүн ителешенең тигезләү башкарыла торган минималь дәрәҗәсе;

BO_1^i – шәһәр жирлекләре арасында исәпләнгән бюджет тәэмүн ителеше дәрәҗәсеннән чыгып бүленә торган шәһәр жирлекләренең бюджет тәэмүн ителешен тигезләүгә дотацияләрнең беренче өлешен бүлгәннән соң i -шәһәр жирлегенең исәпләнгән бюджет тәэмүн ителеше дәрәҗәсе;

IBR^i – i -шәһәр жирлегенең әлеге Кодекска 6 нчы күшымтада билгеләнгән Тәртип нигезендә исәпләп чыгарыла торган бюджет чыгымнары индексы;

$Ч^i$ – i -шәһәр жирлегенең халык саны;

$УНП^i$ – i -шәһәр жирлегенең әлеге Кодекска 7 нче күшымтада билгеләнгән Тәртип нигезендә исәпләп чыгарыла торган шартлы салым потенциалы;

n – Татарстан Республикасында шәһәр жирлекләре саны.

15. I-шәһәр жирлегенең исәпләнгән бюджет тәэмин ителеше дәрәҗәсе, бюджет хезмәтләрен күрсәту бәясенә тәэсир итә торган объектив факторларны һәм шартларны исәпкә алып, аның барлық шәһәр жирлекләре буенча бер кешегә карата исәпләп чыгарылган шундый ук күрсәткечкә шартлы салым потенциалы чагыштырмасы буларак билгеләнә һәм түбәндәге формула буенча исәпләп чыгарыла:

$$\text{БО}_{\text{расч}}^i = \frac{\text{УНП}^i \times \text{SUM}_{i=1}^n \text{Ч}^i}{\text{ИБР}^i \times \text{Ч}^i \times \text{SUM}_{i=1}^n \text{УНП}^i},$$

монда:

$\text{БО}_{\text{расч}}^i$ – i-шәһәр жирлегенең исәпләнгән бюджет тәэмин ителеше дәрәҗәсе;

ИБР^i – i-шәһәр жирлегенең өлеге Кодекска 6 нчы кушымтада билгеләнгән Тәртип нигезендә исәпләп чыгарыла торган бюджет чыгымнары индексы;

УНП^i – i-шәһәр жирлегенең өлеге Кодекска 7 нче кушымтада билгеләнгән Тәртип нигезендә исәпләп чыгарыла торган шартлы салым потенциалы;

Ч^i – i-шәһәр жирлегенең халык саны;

n – Татарстан Республикасында шәһәр жирлекләре саны.

16. J-авыл жирлеге өчен, халык саныннан чыгып, Татарстан Республикасы бюджетыннан авыл жирлекләренең бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә дотацияләр күләме түбәндәге формула буенча билгеләнә:

$$\text{ДЧ}_{\text{СП}}^j = V_{\text{СПЧ}} \times \frac{\text{Ч}_{\text{СП}}^j}{\text{SUM}_{j=1}^s \text{Ч}_{\text{СП}}^j},$$

монда:

$\text{ДЧ}_{\text{СП}}^j$ – j-авыл жирлеге өчен, халык саныннан чыгып, Татарстан Республикасы бюджетыннан авыл жирлекләренең бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә дотацияләр күләме;

$V_{\text{СПЧ}}$ – халык саныннан чыгып, авыл жирлекләренең бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә дотацияләр күләме;

$\text{Ч}_{\text{СП}}^j$ – j-авыл жирлегенең халык саны;

s – Татарстан Республикасы бюджетыннан дотацияләр алу хокукуна ия авыл жирлекләре саны.

17. Авыл жирлекләренең бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә Татарстан Республикасы бюджетыннан дотацияләр күләме, исәпләнгән бюджет тәэмин ителеше дәрәҗәсенән чыгып, катнаш ысуул белән билгеләнә. Дотацияләрнең беренче өлеше – исәпләнгән бюджет тәэмин ителешен пропорциональ тигезләү ысулын кулланып; дотацияләрнең икенче өлеше «гарантияләнгән минимум»га кадәр тигезләү ысулын кулланып буленә:

$$D^i = D_1^i + D_2^i,$$

монда:

D^i – i-авыл жирлегенә Татарстан Республикасы бюджетыннан авыл жирлекләренең бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә, исәпләнгән бюджет тәэмин ителеше дәрәжәсеннән чыгып, дотацияләрнең гомуми күләме;

D_1^i – i-авыл жирлегенә пропорциональ тигезләү ысулы белән бүленә торган дотацияләр өлеше күләме;

D_2^i – i-авыл жирлегенә «гарантияләнгән минимум»га кадәр тигезләү ысулы белән бүленә торган дотацияләр өлеше күләме.

18. Авыл жирлекләренең бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә исәпләнгән бюджет тәэмин ителеше дәрәжәсеннән чыгып төрле ысуллар белән бүленә торган дотацияләрнең өлешләре арасындагы нисбәт ел саен чираттагы финанс елына hәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты проектын төзегәндә билгеләнә.

19. Дотацияләр өлешен исәпләнгән бюджет тәэмин ителешен пропорциональ тигезләү ысулын кулланып бүлү түбәндәге формула буенча башкарыла:

$$D_1^i = d_{\text{пп}} \times V_{\text{Прбо}} \times \frac{H^i}{H},$$

монда:

D_1^i – i-авыл жирлегенә пропорциональ тигезләү ысулы белән бүленә торган дотацияләр өлеше күләме;

$d_{\text{пп}}$ – авыл жирлекләренең бюджет тәэмин ителешен исәпләнгән бюджет тәэмин ителеше дәрәжәсеннән чыгып тигезләүгә пропорциональ тигезләү ысулын кулланып бүленә торган дотацияләр өлеше;

$V_{\text{Прбо}}$ – авыл жирлекләренең бюджет тәэмин ителешен исәпләнгән бюджет тәэмин ителеше дәрәжәсеннән чыгып тигезләүгә дотацияләр күләме;

H^i – авыл жирлекләренең исәпләнгән бюджет тәэмин ителешен тигезләү критерие буларак билгеләнгән исәпләнгән бюджет тәэмин ителеше дәрәжәсенә i-авыл жирлеге ирешүе өчен кирәклө акчалар күләме;

H – авыл жирлекләренең исәпләнгән бюджет тәэмин ителешен тигезләү критерие буларак билгеләнгән исәпләнгән бюджет тәэмин ителеше дәрәжәсенә барлык авыл жирлекләре ирешүе өчен кирәклө акчалар күләме.

20. Авыл жирлекләренең исәпләнгән бюджет тәэмин ителешен тигезләү критерие буларак билгеләнгән исәпләнгән бюджет тәэмин ителеше дәрәжәсенә i-авыл жирлегенең ирешүе өчен кирәклө акчалар күләме түбәндәге формула буенча исәпләп чыгарыла:

$$H^i = ИБР^i \times Ч^i \times (К - БО_{\text{расч}}^i) \times \frac{\sum_{i=1}^s УНП^i}{\sum_{i=1}^s Ч^i},$$

монда:

H^i – авыл жирлекләренең исәпләнгән бюджет тәэмин ителешен тигезләү критерие буларак билгеләнгән исәпләнгән бюджет тәэмин ителеше дәрәжәсенә i -авыл жирлеге ирешүе өчен кирәkle акчалар күләме;

$ИБР^i$ – i -авыл жирлегенең әлеге Кодекска 6 нчы күшымтада билгеләнгән Тәртип нигезендә исәпләп чыгарыла торган бюджет чыгымнары индексы;

χ^i – i -авыл жирлегенең халык саны;

K – авыл жирлекләренең исәпләнгән бюджет тәэмин ителешен тигезләү критерие;

$БО_{расч}^i$ – i -авыл жирлегенең исәпләнгән бюджет тәэмин ителеше дәрәжәсе;

$УНП^i$ – i -авыл жирлегенең әлеге Кодекска 7 нче күшымтада билгеләнгән Тәртип нигезендә исәпләп чыгарыла торган шартлы салым потенциалы;

s – Татарстан Республикасында авыл жирлекләре саны.

21. Авыл жирлекләренең исәпләнгән бюджет тәэмин ителешен тигезләү критерие ел саен чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты проектын төзегендә муниципаль берәмлекләрнең суммар ихтыяжларын һәм керем мөмкинлекләрен бәяләгендәге аерманы исәпкә алып билгеләнә.

22. Авыл жирлекләренең исәпләнгән бюджет тәэмин ителешен тигезләү критерие буларак билгеләнгән исәпләнгән бюджет тәэмин ителеше дәрәжәсенә i -авыл жирлегенең ирешүе өчен житми торган акчалар күләме исәпләнгән бюджет тәэмин ителеше авыл жирлекләренең исәпләнгән бюджет тәэмин ителешен тигезләү критериеннан кимрәк булган авыл жирлекләре буенча гына исәпләп чыгарыла:

$$(БО_{расч}^i < K).$$

23. Авыл жирлекләре арасында исәпләнгән бюджет тәэмин ителеше дәрәжәсеннән чыгып бүленә торган шәһәр жирлекләренең бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә дотацияләрнең беренче өлешен бүлгәннән соң авыл жирлекләренең исәпләнгән бюджет тәэмин ителешенең ирешелгән дәрәжәсе билгеләнә, ул авыл жирлекләре арасында исәпләнгән бюджет тәэмин ителеше дәрәжәсеннән чыгып бүленә торган авыл жирлекләренең бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә дотацияләрнең икенче өлешен бүлгәндә кулланыла һәм түбәндәге формула буенча исәпләп чыгарыла:

$$БО_1^i = БО_{расч}^i + \frac{H^i \times \text{SUM}_{i=1}^s \chi^i}{ИБР^i \times \chi^i \times \text{SUM}_{i=1}^s УНП^i},$$

монда:

$БО_1^i$ – авыл жирлекләре арасында исәпләнгән бюджет тәэмин ителеше дәрәжәсеннән чыгып бүленә торган авыл жирлекләренең бюджет тәэмин ителешен

тигезләүгә дотацияләрнең беренче өлешен бүлгәннән соң i -авыл жирлегенең исәпләнгән бюджет тәэмин ителеше дәрәҗәсе;

$BO_{расч}^i$ – авыл жирлекләре арасында исәпләнгән бюджет тәэмин ителеше дәрәҗәсеннән чыгып авыл жирлекләре арасында бүленә торган шәһәр жирлекләренең бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә дотацияләр бүленгәнгә кадәр i -авыл жирлегенең исәпләнгән бюджет тәэмин ителеше дәрәҗәсе;

H^i – авыл жирлекләре арасында, исәпләнгән бюджет тәэмин ителеше дәрәҗәсеннән чыгып бүленә торган i -авыл жирлегенә авыл жирлекләренең бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә дотацияләрнең беренче өлеше күләме;

ИБР ^{i} – i -авыл жирлегенең əлеге Кодекска 6 нчы күшымтада билгеләнгән Тәртип нигезендә исәпләп чыгарыла торган бюджет чыгымнары индексы;

χ^i – i -авыл жирлегенең халык саны;

УНП ^{i} – i -авыл жирлегенең əлеге Кодекска 7 нче күшымтада билгеләнгән Тәртип нигезендә исәпләп чыгарыла торган шартлы салым потенциалы;

s – Татарстан Республикасында авыл жирлекләре саны.

24. «Гарантияләнгән минимум»га кадәр тигезләү ысулын файдаланып дотацияләр өлешен бүлү түбәндәге формула буенча башкарыла:

$$D_2^i = ИБР^i \times \chi^i \times (BO - BO_1^i) \times \frac{\sum_{i=1}^s УНП^i}{\sum_{i=1}^s \chi^i},$$

монда:

D_2^i – i -авыл жирлегенә бүленеше «гарантияләнгән минимум»га кадәр тигезләү ысулы белән бүленә торган дотацияләр өлеше күләме;

БО – исәпләнгән бюджет тәэмин ителешенең тигезләү башкарыла торган минималь дәрәҗәсе;

BO_1^i – авыл жирлекләре арасында исәпләнгән бюджет тәэмин ителеше дәрәҗәсеннән чыгып бүленә торган авыл жирлекләренең бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә дотацияләрнең беренче өлешен бүлгәннән соң i -авыл жирлегенең исәпләнгән бюджет тәэмин ителеше дәрәҗәсе;

ИБР ^{i} – i -авыл жирлегенең əлеге Кодекска 6 нчы күшымтада билгеләнгән Тәртип нигезендә исәпләп чыгарыла торган бюджет чыгымнары индексы;

χ^i – i -авыл жирлегенең халык саны;

УНП ^{i} – i -авыл жирлегенең əлеге Кодекска 7 нче күшымтада билгеләнгән Тәртип нигезендә исәпләп чыгарыла торган шартлы салым потенциалы;

s – Татарстан Республикасында авыл жирлекләре саны.

25. I -авыл жирлегенең исәпләнгән бюджет тәэмин ителеше дәрәҗәсе, бюджет хезмәтләрен күрсәту бәясенә тәэсир итә торган объектив факторларны hәм шартларны исәпкә алыш, аның барлык авыл жирлекләре буенча бер кешегә карата исәпләп чыгарылган шундый ук күрсәткечкә шартлы салым потенциалы

чагыштырмасы буларак билгеләнә һәм түбәндәге формула буенча исәпләп чыгарыла:

$$\text{БО}_{\text{расч}}^i = \frac{\text{УНП}^i \times \text{SUM}_{i=1}^s \text{Ч}^i}{\text{ИБР}^i \times \text{Ч}^i \times \text{SUM}_{i=1}^s \text{УНП}^i},$$

монда:

$\text{БО}_{\text{расч}}^i$ – i-авыл жирлегенең исәпләнгән бюджет тәэмин ителеше дәрәҗәсе;

ИБР^i – i-авыл жирлегенең әлеге Кодекска б нчы күшүмтада билгеләнгән Тәртип нигезендә исәпләп чыгарыла торган бюджет чыгымнары индексы;

УНП^i – i-авыл жирлегенең әлеге Кодекска 7 нче күшүмтада билгеләнгән Тәртип нигезендә исәпләп чыгарыла торган шартлы салым потенциалы;

Ч^i – i-авыл жирлегенең халык саны;

s – Татарстан Республикасында авыл жирлекләре саны.»;

64) 5 нче күшүмтаның 8 пунктында « $(\text{БО}_{\text{расч}}^i < K)$ » сүзләрен « $(\text{БО}_{\text{расч}}^i < K)$ » сүзләренә алмаштырырга;

65) 9² нче күшүмтаны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Татарстан Республикасы
Бюджет кодексына
9² нче күшүмтә

Муниципаль гомуми белем бирү оешмаларында һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез башлангыч гомуми, төп гомуми, урта гомуми белем алуга хокукларны гамәлгә ашыруның дәүләт гарантияләрен тәэмин итү, муниципаль гомуми белем бирү оешмаларында балаларга ёстәмә белем бирүне тәэмин итү өчен Татарстан Республикасы бюджетыннан муниципаль районнар һәм шәһәр округлары бюджетларына субвенцияләрне исәпләү методикасы

1. Татарстан Республикасы бюджетыннан муниципаль районнар һәм шәһәр округлары (алга таба – муниципаль берәмлекләр) бюджетларына субвенция муниципаль гомуми белем бирү оешмаларында һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез башлангыч гомуми, төп гомуми, урта гомуми белем алуга хокукларны гамәлгә ашыруның дәүләт гарантияләрен финанс белән тәэмин итү, муниципаль гомуми белем бирү оешмаларында балаларга ёстәмә белем бирүне финанс белән тәэмин итү өчен билгеләнә.

2. Әлеге Методика муниципаль гомуми белем бирү оешмаларында һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез башлангыч гомуми, төп гомуми, урта гомуми белем

алуга хокукларны гамәлгә ашыруның дәүләт гарантияләрен тәэммин итү, муниципаль гомуми белем бирү оешмаларында балаларга өстәмә белем бирүне елына бер укучыга исәпләгендә тәэммин итүгә финанс чыгымнары нормативын куллануга нигезләнә.

3. Субвенцияне исәпләп чыгарганда планлаштырыла торган елга кадәрге елның 1 сентябренә муниципаль гомуми белем бирү оешмаларында белем алучыларның уку-уқыту программаларының төрләре (профильләре), гомуми белем бирү дәрәҗәләре, уку формалары буенча факттагы саны кулланыла.

4. Муниципаль гомуми белем бирү оешмаларында һәркем өчен мәмкин булган һәм түләүсез башлангыч гомуми, тәп гомуми, урта гомуми белем алуга хокукларны гамәлгә ашыруның дәүләт гарантияләрен тәэммин итүгә, муниципаль гомуми белем бирү оешмаларында балаларга өстәмә белем бирүне тәэммин итүгә субвенциянен гомуми күләме (S) түбәндәге формула буенча исәпләп чыгарыла:

$$S = \sum_{i=1}^{45} S_i ,$$

монда:

S_i – i -муниципаль берәмлегенә муниципаль гомуми белем бирү оешмаларында һәркем өчен мәмкин булган һәм түләүсез мәктәпкәчә, башлангыч гомуми, тәп гомуми, урта гомуми белем алуга хокукларны гамәлгә ашыруның дәүләт гарантияләрен тәэммин итүгә, муниципаль гомуми белем бирү оешмаларында балаларга өстәмә белем бирүне тәэммин итүгә субвенция күләме.

5. I-муниципаль берәмлегенә муниципаль гомуми белем бирү оешмаларында һәркем өчен мәмкин булган һәм түләүсез башлангыч гомуми, тәп гомуми, урта гомуми белем алуга хокукларны гамәлгә ашыруның дәүләт гарантияләрен тәэммин итү, муниципаль гомуми белем бирү оешмаларында балаларга өстәмә белем бирүне тәэммин итү өчен субвенцияне (S_i) исәпләп чыгару түбәндәге формула буенча башкарыла:

$$S_i = S_N + S_{SN} ,$$

монда:

S_N – i -муниципаль берәмлегенә муниципаль гомуми белем бирү оешмаларында һәркем өчен мәмкин булган һәм түләүсез башлангыч гомуми, тәп гомуми, урта гомуми белем алуга хокукларны гамәлгә ашыруның дәүләт гарантияләрен тәэммин итүгә, муниципаль гомуми белем бирү оешмаларында балаларга өстәмә белем бирүне тәэммин итүгә сыйныфларның норматив тулылығы чикләрендә сыйныфлар буенча белем алучыларның санына карап исәпләнә торган субвенция күләме;

S_{SN} – i -муниципаль берәмлегенә муниципаль гомуми белем бирү оешмаларында һәркем өчен мәмкин булган һәм түләүсез башлангыч гомуми, тәп гомуми, урта гомуми белем алуга хокукларны гамәлгә ашыруның дәүләт

гарантияләрен тәэмүн итүгө сыйныфларның норматив тулылығыннан арткан сыйныфлар буенча белем алучыларның санына карап исәпләнә торган субвенция күләме.

6. I-муниципаль берәмлекенә муниципаль гомуми белем бирү оешмаларында һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез башлангыч гомуми, тәп гомуми, урта гомуми белем алуга хокукларны гамәлгә ашыруның дәүләт гарантияләрен тәэмүн итү, муниципаль гомуми белем бирү оешмаларында балаларга ёстәмә белем бирүне тәэмүн итүгө субвенция күләмен сыйныфларның норматив тулылығы чикләрендә сыйныфлар буенча белем алучыларның санына карап исәпләп чыгару түбәндәге формула буенча башкарыла:

$$S_N = \sum_{n=1}^3 (R_{jcp}^{fn} \times H_{ijcp}^{fn}) + \sum_{n=1}^3 (R_j^{g.p.d.} \times H_{ij}^{g.p.d.}) + \sum_{n=1}^3 (R_j^{d.o.} \times H_{ij}^{f.d.o.}) + \\ + \sum_{n=1}^3 (R_j^e \times H_{ij}^e) + \sum_{n=1}^3 (R_j^i \times H_{ij}^i),$$

монда:

$$R_{jcp}, R_j^i, R_j^{g.p.d.}, R_j^e, R_j^{d.o.}$$

— индивидуаль уку рәвешендә белем алуны, озайтылган көн тәркемнәрендә белем алуны, экстернат рәвешендә белем алуны исәпкә алыш, тәп гомуми белем бирү программаларын (башлангыч гомуми, тәп гомуми, урта гомуми белем программаларын) гамәлгә ашыруга, ёстәмә белем бирү программаларын гамәлгә ашыруга j-муниципаль гомуми белем бирү оешмасында бер белем алучыга исәпләнгән финанс чыгымнары нормативлары;

$H_{ijcp}^{fn}, H_{ij}^i, H_{ij}^{g.p.d.}, H_{ij}^e, H_{ij}^{f.d.o.}$ — i-муниципаль берәмлеге территорииясендәге j-муниципаль гомуми белем бирү оешмасында, индивидуаль уку, озайтылган көн тәркемнәрендә уку, экстернат рәвешендә уку рәвешендә белем алган белем алучылар санын исәпкә алыш, тәп гомуми белем бирү программалары (башлангыч гомуми, тәп гомуми, урта гомуми белем программалары) буенча, ёстәмә белем бирү программалары буенча сыйныфларның норматив тулылығы чикләрендә сыйныфларда белем алучыларның факттагы саны;

п – гомуми белем баскычы;

с – сыйныф тәре;

р – укыту профиле.

7. Муниципаль гомуми белем бирү оешмаларында һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез башлангыч гомуми, тәп гомуми, урта гомуми белем алуга хокукларны гамәлгә ашыруның дәүләт гарантияләрен тәэмүн итүгө i-муниципаль берәмлеге өчен субвенция күләмен сыйныфларның норматив тулылығыннан артып киткән сыйныфлар санына карата исәпләп чыгару түбәндәге формула буенча башкарыла:

$$S_{SN} = \text{SUM}_{n=1}^3 (k \times (R_{jcp} \times (H_{ijcp}^f - H_{ijcp}^{nm}))),$$

монда:

R_{jcp} – j-муниципаль гомуми белем бирү оешмасында бер укучыга исәпләгендә төп гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыруга финанс чыгымнары нормативлары;

H_{ijcp}^f – i-муниципаль берәмлеге территорииясендә j-муниципаль гомуми белем бирү оешмасының төп гомуми белем бирү программалары буенча сыйныфларда белем алучыларның факттагы саны;

H_{ijcp}^{nm} – i-муниципаль берәмлеге территорииясендә j-муниципаль гомуми белем бирү оешмасының төп гомуми белем бирү программалары буенча сыйныфларның норматив тулылыгы нигезендә сыйныфларда белем алучылар саны;

k – финанс белән тәэмин ителеш коэффициенты;

n – гомуми белем баскычы;

c – сыйныф төре;

r – укыту профиле.

8. Муниципаль гомуми белем бирү оешмаларында һәркем өчен мөмкин булган һәм туләүсез башлангыч гомуми, төп гомуми, урта гомуми белем алуға хокукларны гамәлгә ашыруның дәүләт гарантияләрен тәэмин итүгә, муниципаль гомуми белем бирү оешмаларында балаларга өстәмә белем бирүне тәэмин итүгә финанс чыгымнары нормативлары Татарстан Республикасы законы белән билгеләнә.

9. Муниципаль гомуми белем бирү оешмаларында һәркем өчен мөмкин булган һәм туләүсез башлангыч гомуми, төп гомуми, урта гомуми белем алуға хокукларны гамәлгә ашыруның дәүләт гарантияләрен тәэмин итүгә, муниципаль гомуми белем бирү оешмаларында балаларга өстәмә белем бирүне тәэмин итүгә финанс чыгымнары нормативларын исәпләп чыгару буенча методик тәкъдимнәр, финанс белән тәэмин ителеш коэффициенты Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан билгеләнә.

10. Муниципаль гомуми белем бирү оешмаларында һәркем өчен мөмкин булган һәм туләүсез башлангыч гомуми, төп гомуми, урта гомуми белем алуға хокукларны гамәлгә ашыруның дәүләт гарантияләрен тәэмин итүгә, муниципаль гомуми белем бирү оешмаларында балаларга өстәмә белем бирүне тәэмин итүгә Татарстан Республикасы бюджетыннан субвенцияләрне жирле бюджетларга бўлу чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы белән раслана.»;

66) 9²¹ нче күшымтаны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

Мәктәпкәчә белем бирү программаларын гамәлгә ашыра торган муниципаль мәгариф оешмаларында һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез мәктәпкәчә белем алуга хокукларны гамәлгә ашыруның дәүләт гарантияләрен тәэмин итүгә Татарстан Республикасы бюджетыннан муниципаль районнар һәм шәһәр округлары бюджетларына субвенцияләрне исәпләү методикасы

1. Татарстан Республикасы бюджетыннан муниципаль районнар һәм шәһәр округлары бюджетларына субвенция мәктәпкәчә белем бирү программаларын гамәлгә ашыра торган муниципаль мәгариф оешмаларында (алга таба – муниципаль мәгариф оешмалары) һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез мәктәпкәчә белем алуга хокукларны гамәлгә ашыруның дәүләт гарантияләрен финанс белән тәэмин итү өчен билгеләнгән.

2. Элеге Методика мәгариф оешмаларында мәктәпкәчә белем бирү уку-уқыту программаларын гамәлгә ашыруга финанс чыгымнарының бер тәрбияләнүчегә исәпләнгән нормативын куллануга нигезләнә.

3. Субвенцияне исәпләгендә тәрбияләнүчеләрнең, планлаштырыла торган елга кадәрге елның 1 сентябренә муниципаль мәгариф оешмаларында тәрбияләнүчеләрнең категорияләре, яшь составы буенча төркемнәрнең ин чик тулылыгыннан артмаган факттагы саны кулланыла.

4. Муниципаль мәгариф оешмаларында һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез мәктәпкәчә белем алуга хокукларны гамәлгә ашыруның дәүләт гарантияләрен тәэмин итүгә субвенцияләрнең гомуми күләме (S) түбәндәге формула буенча билгеләнә:

$$S = \sum_{i=1}^{45} S_i ,$$

монда:

S_i – i -муниципаль берәмлекенең муниципаль мәгариф оешмаларында һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез мәктәпкәчә белем алуга хокукларны гамәлгә ашыруның дәүләт гарантияләрен тәэмин итүгә субвенция күләме.

5. I-муниципаль берәмлеке өчен субвенция күләме түбәндәге формула буенча билгеләнә:

$$S_i = \sum_{z=1}^2 (R_{txy}^{ob} \times H_{itxy}^{ob}) + \sum_{z=1}^2 (R_{txy}^{ozd} \times H_{itxy}^{ozd}) + \sum_{z=1}^2 (R_{qtxy}^{komp} \times H_{iqtxy}^{komp}) + \\ + \sum_{z=1}^2 (R_{txy}^{m\ ds} \times G_{itxy}^{m\ ds}) + \sum_{z=1}^2 (R_{qtxy}^{komb} \times H_{iqtxy}^{komb}),$$

монда:

$R_{\text{tqy}}^{\text{ob}}$, $R_{\text{tqy}}^{\text{ozd}}$, $R_{\text{tqy}}^{\text{komp}}$, $R_{\text{tqy}}^{\text{mds}}$, $R_{\text{tqy}}^{\text{komb}}$

— мәктәпкәчә белем бирүнен уку-уқыту программаларын гамәлгә ашыруға финанс чыгымнарының тиешенчә гомуми үсеш юнәлешендәге, сәламәтләндерү юнәлешендәге, компенсацияләү юнәлешендәге төркемнәрдәге, аз комплектлы балалар бакчалары төркемнәрендәге, катнаш юнәлештәге төркемнәрдә бер тәрбияләнүчегә исәпләнгән нормативы;

$H_{\text{itqy}}^{\text{ob}}$, $H_{\text{itqy}}^{\text{ozd}}$, $H_{\text{itqy}}^{\text{komp}}$, $H_{\text{itqy}}^{\text{komb}}$

— мәктәпкәчә белем бирүнен уку-уқыту программалары буенча тиешенчә гомуми үсеш юнәлешендәге, сәламәтләндерү юнәлешендәге, компенсацияләү юнәлешендәге төркемнәрдә, катнаш юнәлештәге төркемнәрдә белем алучыларның i-муниципаль берәмлегендә әлеге Методиканың 3 пункты нигезендә билгеләнә торган саны;

$G_{\text{itqy}}^{\text{mds}}$

— i-муниципаль берәмлегенен аз комплектлы мәктәпкәчә белем бирү оешмасы төркемнәре саны;

t — муниципаль мәгариф оешмасының территориаль урнашуы (шәһәр, авыл жирлеге);

x — муниципаль мәгариф оешмасында төркемнең эш көннәре саны;

y — муниципаль мәгариф оешмасы төркемендә балаларның булу дәвамлылығы;

z — муниципаль мәгариф оешмасы төркемендә тәрбияләнүчеләрнең яшь буенча составы;

ob — гомуми үсеш юнәлешендәге төркемнәр;

ozd — сәламәтләндерү юнәлешендәге төркемнәр;

komp — компенсацияләү юнәлешендәге төркемнәр;

mds — аз комплектлы балалар бакчалары;

komb — катнаш юнәлештәге төркемнәр;

q — муниципаль мәгариф оешмасының компенсацияләү hәм катнаш юнәлешләрдәге төркемнәрендә тәрбияләнүчеләр категориясе (авырулар буенча).

6. Муниципаль мәгариф оешмаларында hәркем өчен мөмкин булган hәм түләүсез мәктәпкәчә белем алуга хокукларны гамәлгә ашыруның дәүләт гарантияләрен тәэмин итүгә финанс чыгымнары нормативлары Татарстан Республикасы законы белән билгеләнә.

7. Муниципаль мәгариф оешмаларында hәркем өчен мөмкин булган hәм түләүсез мәктәпкәчә белем алуга хокукларны гамәлгә ашыруның дәүләт гарантияләрен тәэмин итүгә финанс чыгымнары нормативларын исәпләү буенча методик тәкъдимнәр Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан билгеләнә.

8. Муниципаль мәгариф оешмаларында hәркем өчен мөмкин булган hәм түләүсез мәктәпкәчә белем алуга хокукларны гамәлгә ашыруның дәүләт гарантияләрен тәэмин итүгә Татарстан Республикасы бюджетыннан жирле бюджетларга субвенцияләрне булу чираттагы финанс елына hәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы белән раслана.»;

67) 9³ нчे күшүмтада:

а) 1 пунктта «(үзгәртү)» сүзен «(үзгәртү, өстәү)» сүзләренә алмаштырырга, «(алга таба – дәүләт вәкаләтләре)» сүзләрен өстәргә;

б) түбәндәге эчтәлекле 1¹ пункт өстәргә:

«1¹. Субвенцияләрнең гомуми күләме түбәндәге формула буенча билгеләнә:

$$C_{svod} = \sum_{i=1}^n c_i \text{ присяжн.},$$

монда:

C_{svod} – дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашируга муниципаль районнар һәм шәһәр округлары бюджетларына субвенцияләрнең гомуми күләме;

c_i – дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашируга i-муниципаль берәмлекенә субвенцияләр күләме;

n – дәүләт вәкаләтләре бирелгән муниципаль берәмлекләр саны.»;

в) 2 пунктта:

беренче абзацта «(үзгәртү)» сүзен «(үзгәртү, өстәү)» сүзләренә алмаштырырга;

дүртнече абзацта «(үзгәртү)» сүзен «(үзгәртү, өстәү)» сүзләренә алмаштырырга;

бишенче абзацта «(үзгәртү)» сүзен «(үзгәртү, өстәү)» сүзләренә алмаштырырга;

сигезенче абзацта «(үзгәртү)» сүзен «(үзгәртү, өстәү)» сүзләренә алмаштырырга;

унсигезенче абзацны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Чи – i-муниципаль берәмлекендә суд рәисләре заявкалары буенча присяжный утырышчыларга кандидатлар исемлегенә кертелергә тиешле йә i-муниципаль берәмлекендә присяжный утырышчылар булу хокуқын югалткан (исемлекләргә үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертелгән очракта) гражданнар саны;»;

утызынчы абзацта «(үзгәртү)» сүзен «(үзгәртү, өстәү)» сүзләренә алмаштырырга;

утыз дүртнече абзацта «(үзгәртү)» сүзен «(үзгәртү, өстәү)» сүзләренә алмаштырырга;

утыз жиденче абзацны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

$$\langle C_i \text{ присяжн} = C_{svod} / C_{svod \text{ уточн.}} \times C_i \text{ уточн.} \rangle;$$

утыз тугызынчы абзацны үз көчен югалткан дип танырга;

кырыгынчы абзацны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

« $C_{svod \text{ уточн.}}$ – барлык муниципаль районнар һәм шәһәр округлары буенча субвенцияләргә төгәлләштерелгән ихтыяж.»;

68) 10 нчы күшүмтани үз көчен югалткан дип танырга;

69) 12 нче күшымтанаң 9 пункттында «(БО^j<К)» сұзләрен «(БО^j_{расч}<К)» сұзләренә алмаштырырга.

2 статья

«Татарстан Республикасы Бюджет кодексына үзгәрешләр керту һәм Татарстан Республикасы бюджет законнары актларының аерым нигезләмәләренең үз көчләрен югалтуын тану турында» 2009 елның 4 июлендәге 27-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының 2 статьясындагы 3 өлешенә (Татарстан Дәүләт Советы Жыелма басмасы, 2009, № 7 – 8 (I өлеш); 2010, № 7 (II өлеш); 2011, № 11 (II өлеш); 2016, № 3; Татарстан Республикасы законнар жыелмасы, 2018, № 22 (I өлеш), аны түбәндәге редакциядә бәян итеп, үзгәреш кертергә:

«3. Территорияләрендә халықара спорт ярышлары Россия Федерациясе Президенты һәм (яисә) Россия Федерациясе Хөкүмәте кабул иткән карап нигезендә үткәрелгән, бюджетларында Татарстан Республикасы бюджетыннан дотацияләргә һәм (яисә), күчерелгән акчаларның өстәмә нормативлары белән алмаштырылып, бюджет тәэмин ителешен (дотациянең исәпләнгән күләме өлешен) тиgzеләүгә дотациянең исәпләнгән күләменнән артып китмәгән күләмдә күчерелгән акчаларның өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренә туры килгән өлеш хисап елында жирле бюджетның үз керемнәре күләменең 5 процентыннан артып китмәгән, 2017 елның 1 гыйнварына муниципаль бурыч күләме, кире кайтарылмый торган кергән акчаларның һәм (яисә) күчерелгән акчаларның өстәмә нормативлары буенча салым керемнәреннән кергән акчаларның расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәре күләменең 100 проценттан кубрәк тәшкил иткән муниципаль берәмлекләргә кагылышлы муниципаль бурыч күләме 2025 елның 1 гыйнварына кадәр Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107 статьясындагы 5 пунктында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 31 статьясындагы 5 пунктында билгеләнгән чикләүдән, агымдагы елның 1 гыйнварына Татарстан Республикасы законы нигезендә реструктурлаштырылган бюджет кредитлары буенча муниципаль бурыч күләме чикләрендә артып китәргә мөмкин. 2025 елның 1 гыйнварына кадәр муниципаль бурычның югары чиге әлеге өлештә курсөтелгән шартларны үтәп билгеләнә.».

3 статья

1. Әлеге Закон, шуши статьяда үз көченә керүнең башка сроклары билгеләнгән нигезләмәләреннән тыш, рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

2. Әлеге Законның 1 статьясындагы 8 пункты, 12 пунктының уникенче – ундурутенче, уналтынчы, унжиденче, егерме беренче һәм егерме икенче абзацлары, 13 пункты, 17 пунктының өченче – алтынчы һәм унынчы абзацлары, 19 пунктының икенче – унынчы абзацлары, 21 пунктының өченче – сигезенче абзацлары, 25 һәм 26 пунктлары һәм 2 статьясы 2020 елның 1 гыйнварыннан үз көченә керә.

3. Әлеге Законның 1 статьясындагы 61 пункты 2020 елның 1 июленнән үз көченә керә.

4. Әлеге Законның 1 статьясындагы 7 пунктының «в» һәм «д» пунктчалары, 14 пунктының бишенче һәм алтынчы абзацлары, 22 пункты 2021 елның 1 гыйнварыннан үз көченә керә.

5. Татарстан Республикасы Бюджет кодексының (әлеге Закон редакциясендә) 4 статьясындагы уналтынчы һәм унжиденче абзацлары, 5 статьясындагы 2 пункты, 15 һәм 16 статьялары, 25 статьясындагы 1, 2, 4 һәм 7 пунктлары, 26 статьясы, 27 статьясындагы 3¹ һәм 3² пунктлары, 29 статьясындагы 1, 2, 4 – 7 пунктлары, 29¹ статьясы, 29³ статьясындагы 1 һәм 2 пунктлары, 31 статьясындагы 1 – 6 пунктлары, 31^{1.1}, 31^{1.3}, 32, 41, 43, 44, 44¹, 44², 44^{2.1}, 44^{2.2}, 44⁴, 44⁵, 44⁶, 44⁸, 44⁹, 44¹⁰, 44¹¹, 44¹³ һәм 47 статьялары, 49 статьясындагы унынчы абзацы, 55 статьясының 4 пункты, 61 статьясындагы 4 пунктының сигезенче абзацы, 1, 2, 9², 9^{2.1}, 9³ һәм 12 нче күшымталары нигезләмәләре, 2020 елга, 2021 һәм 2022 еллар план чорына бюджетлардан башлап, бюджетларны төзегәндә, раслаганда һәм үтәгәндә барлыкка килә торган хокук мөнәсәбәтләренә карата кулланыла.

6. Татарстан Республикасы Бюджет кодексының (әлеге Закон редакциясендә) 29 статьясындагы 11, 14 – 16 һәм 19 пунктларының, 31 статьясындагы 7 пунктының, 31¹ статьясындагы 5 – 7 һәм 9 пунктларының нигезләмәләре, 2021 елга, 2022 һәм 2023 еллар план чорына бюджетлардан башлап, бюджетларны төзегәндә, раслаганда һәм үтәгәндә барлыкка килә торган хокук мөнәсәбәтләренә карата кулланыла.

7. Татарстан Республикасы Бюджет кодексының (әлеге Закон редакциясендә) 29 статьясындагы 12 һәм 17 пунктлары нигезләмәләре хисаплашулар һәм гарантияләр программаларын, шулай ук бу программаларга үзгәрешләрне Татарстан Республикасы (муниципаль берәмлек) белән киештерү өлешендә, 2021 елга, 2022 һәм 2023 еллар план чорына бюджетлардан башлап, бюджетларны төзегәндә, раслаганда һәм үтәгәндә барлыкка килә торган хокук мөнәсәбәтләренә карата кулланыла.

8. Татарстан Республикасы Бюджет кодексының (әлеге Закон редакциясендә) 29 статьясындагы 12 һәм 17 пунктлары нигезләмәләре Татарстан Республикасы (муниципаль берәмлек) тарафыннан хисаплашуны башкару һәм гарантияләр бирү хокуку өлешендә 2021 елның 1 гыйнварыннан кулланыла.

Татарстан Республикасы
Президенты

Р.Н. Миннеханов

Казан, Кремль
2019 ел, 27 сентябрь
№ 71-ТРЗ

